

**Dansk Selskab for Europaforskning (DSE) bliver 40 år:
Fra informationsvirksomhed til forskningssamarbejde**

Finn Laursen, Ph.D.

Gæsteforsker, Syddansk Universitet

Jean Monnet Chair *ad personam*

Udarbejdet med henblik på fremlæggelse på DSEs årsmøde i København, 6.-7. oktober 2016
(<http://ecsa.dk/the-annual-dse-conference-2016/>)

Forord

Dette er et udkast af 1. juni 2016. Dækker p.t. især perioderne 1976-1988 og 1991-2015. Kommentarer og forslag til forbedring inviteres. Sådanne kan sendes til finn.laursen@hotmail.com. Jeg mangler især dokumentation for perioden 1988-91. Der er også enkelte småhuller i det følgende. Fokus har været og er fortsat at fremskaffe så megen information som muligt.

Jeg vil også gerne eventuelt sætte nogle billeder ind. Så hvis I ligger inde med billeder fra DSEs virke, er jeg meget interesseret i at modtage scannet kopi deraf.

Oprindeligt var det tanken at en sammenredigeret udgave kunne indgå i et festskrift i anledning af DSE's 40-års fødselsdag senere i år. Tanken om et festskrift er dog blevet opgivet (eller i det mindste udsat), da det har knebet med at få en kritisk masse af bidrag tidsnok og desuden har vist sig vanskeligt at få det udgivet uden en større medfinansiering. Resultatet af dette lille forskningsprojekt vil i det mindste kunne lægges på Internettet. Vi kan sikkert også få ECSA-World til at bringe et engelsk resumé i deres Newsletter, da ECSA-World's præsident, Prof. Enrique Banús, arbejder på ECSA's historie.

Indholdsfortegnelse

Start og kontekst

Pionererne

DSE's aktiviteter i den tidlige periode (1976-91)

En overgangsperiode? (1991-98)

Den nye start i 1998: DSE bliver mere forskningsorienteret

De seneste år (2002-2016)

Appendix 1: Medlemmer af DSE bestyrelse, 1976-1998

Appendix 2: Medlemmer af DSE bestyrelse, 1998-2008

Appendix 3: Medlemmer af DSE bestyrelse, 2008-2015

Start og kontekst¹

Dansk Selskab for Europaforskning (DSE), blev dannet i 1976. De første vedtægter blev vedtaget i København den 8. juni det pågældende år. Selskabet tilhører en familie af organisationer, der nu internationalt kaldes *European Community Studies Associations (ECSAs)*, selv efter at det Europæiske Fællesskab (EF) er blevet til den Europæiske Union (EU) i 1993. ECSA-World holder en årlig generalforsamling i Bruxelles, normalt i forbindelse med den årlige Jean Monnet konference, der organiseres af Europa-Kommissionen, og hvor Jean Monnet professorer mødes.² Den amerikanske organisation har dog ændret navn til *European Union Studies Association (EUSA)*. Den britiske har længe heddet *the University Association for Contemporary European Studies (UACES)*. Den afholder sin 46. årlige konference i London i september 2016. Så den er altså noget ældre end den danske organisation.

DSEs vedtægter siger at formålet er:

1. i Danmark at fremme studiet af undervisningen i de administrative, juridiske, politiske, sociale og økonomiske spørgsmål, som oprettelsen og udviklingen af De europæiske Fællesskaber (EF) og andre europæiske sammenslutninger har rejst og rejser,
2. at samarbejde med andre foreninger med tilsvarende formål og medlemskreds.³

ECSA World har i dag tæt på 60 nationale organisationer, heriblandt også den franske *Commission pour l'Étude des Communautés Européennes (CEDECE)* og den tyske *Arbeitskreis Europäische Integration (AEI)*, der begge også er ældre end DSE. Den franske CEDECE var den første, der blev dannet i 1965, stærkt tilskyndet af EF- Kommissionens generalsekretær, Emile Noël, og lederen af Kommissionens presse- og informationskontor i Paris, François Fontaine,. Den tyske fulgte i 1967 med aktiv deltagelse af Kommissionens første præsident Walter Hallstein.⁴

DSE blev dannet tre år efter dansk medlemskab af hvad, der dengang mest blev kaldet Fællesmarkedet eller mere korrekt De europæiske Fællesskaber (EF). Tanken var at skabe et forum

---

¹ Jeg vil gerne takke følgende for hjælp med dokumentarisk materiale: Morten Kelstrup, Susana Borrás, Derek Beach og Christilla-Roederer Rynning, samt følgende for at have besvaret emails fra mig vedrørende DSEs historie: Karsten Hagel-Sørensen, Bertel Heurlin, Kristian Hvidt, Ib Martin Jarvad, Jesper Jespersen, Kurt Klaudi Klausen, Ulla Neergaard, Mogens N. Pedersen, Thomas Pedersen, Niels Thygesen, Niels Jørgen Thøgersen og Finn Østrup. Ingen af disse skal selvfølgelig holdes ansvarlig for min fremstilling, der bliver lidt personlig en gang imellem. De første år fulgte jeg DSE lidt på afstand, bl.a. på grund af studie- og arbejdsophold i udlandet, men kom lidt tættere på i 1990erne frem til 2006, hvor jeg atter forlod Danmark nogle år p.g.a. et 7-årigt Canada Research Chair in EU Studies ved Dalhousie Universitet, Halifax, N.S. Mens jeg var i Canada var jeg for øvrigt medlem af bestyrelsen for ECSA-Canada, og repræsenterede ECSA Canada ved ECSA-World's møde i Bruxelles, November 2009.

² Kommissionens Jean Monnet Aktion begyndte i 1989, men Kommissionens støtte til universiteter går helt tilbage til de tidligste år. Støtten blev udviklet som en del af Kommissionens informationspolitik længe før EF/EU fik en særlig kompetence på undervisningsområdet. Se herom bl.a. Oriane Calligaro, *Negotiating Europe: EU Promotion of Europeanness since the 1950s* (Palgrave Macmillan, 2011). Den ledende person i Kommissionen var i mange år Jacqueline Lastenouse stærkt støttet af Kommissionens generalsekretær Emile Noël.

³ Vedtægter for Dansk Selskab for Europaforskning, eget arkiv. Vedtægterne blev ændret lidt i 1999, men ændringerne berørte ikke formålsparagraffen.

⁴ Calligaro, *Negotiating Europe*, pp. 23-24.

for de, der ønskede og var i gang med at studere europæisk integration. Bemærk dog at navnet taler om 'Europastudier', ikke EF studier.

På en forskningskonference arrangeret af Dansk Udenrigspolitisk Institut (DUPI) d. 13.-14. november 1973 sagde professor Ole Lando fra Handelshøjskolen i København bl.a.:

"Det var måske nyttigt, hvis man fik en central, der kunne informere om den danske forskning af europæisk integration. Det ville være nyttigt at mødes noget tiere eller på anden måde udveksle oplysninger, for der er givetvis en del forskning, der er ubekendt for andre, og en del forskningsmæssigt dobbeltarbejde".⁵

På den pågældende konference, som altså fandt sted mindre end et år efter, at Danmark var blevet medlem af EF, blev der givet tre indledende foredrag:

1. "Integrationsteori og integrationsforskning. Nogle mulige opgaver for dansk integrationsforskning" af Peter Hansen, lektor, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet
2. "Opgaver for dansk forskning af europæisk integration set ud fra et politikersynspunkt" af Svend Auken, Folketingsmedlem
3. "Opgaver for dansk forskning af europæisk integration set ud fra et administrativt synspunkt" af Gunnar Riberholt, kontorchef, Udenrigsministeriet⁶

Seminaret var arrangeret af Bodil Nyboe Andersen (Økonomisk Institut, Københavns Universitet og DUPI), Morten Kelstrup (sekretær, DUPI) og Christian Thune (Institut for Samfundsfag, KU og DUPI). Blandt deltagerne var bl. a. følgende, der ca. 2½ år efter var med til at danne DSE: Generalkonsul, dr. phil. Troels Fink, Generalkonsulatet i Flensborg, lektor Peter Hansen, AU, amanuensis Hjalte Rasmussen, Institut for Europæisk Markedsret, Handelshøjskolen i København, og professor, dr. polit. Niels Thygesen, Økonomisk Institut, KU. Blandt de øvrige deltagere var desuden sekretariatschef Niels Jørgen Thøgersen, De Europæiske Fællesskabers presse- og informationskontor i København. Han gav sidenhen en hjælpende hånd i forbindelse med DSEs start. Et bilag i rapporten viste, at der ud over forskning ledet af DUPI også fandt EF forskning sted på AU, KU, Handelshøjskolen i København samt Institut for Fremtidforskning.

Det fremgik af diskussionen, at man fra politisk side have brug for mere information, studier, redegørelser, men der var samtidigt nogen usikkerhed om, hvordan forskningen kunne bidrage med det, som politikere og embedsmænd måtte efterspørge. Meget tydede på et kommunikationsproblem. Auken, der selv var cand. scient. pol., kunne selvfølgelig nok forstå Peter Hansens gennemgang af neofunktionalisme og transaktionsanalyse (de daværende integrationsteorier), men han var hård ved økonomer, som han mente ofte var blevet for matematiske og beskæftigede sig for lidt med den virkelige verden. Juristerne var indbyrdes uenige om, hvor meget juraen kunne bidrage, med professor Bernhard Gomard, KU,

---

⁵ *Euroforsk nyt*, Nr.1, Maj 1977, p. 3.

⁶ *Forskning i Danmark af Europæisk Integration: Rapport fra Dansk Udenrigspolitisk Instituts seminar 13.-14. november 1973*. København: Dansk Udenrigspolitisk Institut Forskningsrapport Nr. 1, Samfundsvidenskabeligt Forlag. Citatet fra Ole Lando findes side 56. Tak til Morten Kelstrup for at have hjulpet mig med kopi af denne rapport.

temmelig skeptisk, mens professor Peter Germer, AU, var temmelig positiv. Ole Lando og Hjalte Rasmussen var på den positive side.

Som nævnt fulgte dannelse af DSE godt 2½ år efter DUPI's seminar. Den første formand var Hjalte Rasmussen, der dengang var lektor på Københavns Handelshøjskole, senere professor samme sted og fra 1993 professor i EU-ret og folkeret på Københavns Universitet. Kommissionens kontor i København gav en hjælpende hånd. Dets daværende leder Niels Jørgen Thøgersen skriver i en e-mail af 17. september 2014:

”Om Dansk Selskab for Europaforskning: Ja, det var mig, der tog initiativet til denne forening. Jeg kendte lignende foreninger i andre lande - så tænkte jeg, at det var vigtigt at få en også i Danmark. I ledelse var ganske rigtigt Hjalte (som formand), Niels Thygesen, Jørgen Hornemann fra DR, Carsten Lehmann fra vort gamle institut, Mogens P[edersen] var også inde over (måske ikke helt fra starten) og et par mere, som jeg lige skal have gravet frem. Foreningen udgav også et lille blad, som vi trykkede og forsendte fra EF-kontoret. Min gamle medarbejder Inge Hjeresen, som du måske husker, var tovholder på vort kontor - og jeg selv tog del i de fleste af deres møder. Det var en af vore succeshistorier, som jeg selv ser det.”⁷

Senere kunne Niels Jørgen fortælle mig, at Folketingets bibliotekar og forsker, Kristian Hvidt, også var meget aktivt med. ”Han var næsten den mest bidragydende,” fortæller Niels Jørgen.⁸

”Vort gamle institut”, som Niels Jørgen refererer til, var Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet, hvor vi begge havde studeret.

Det ”lille blad” som Niels Jørgen refererede til udkom fra maj 1977 til engang i 1988. Det første nummer hed *euroforsk nyt* men fra nr. 2 (oktober 1977) hed det *Nyt om Euro-forskning*.⁹ Hjalte Rasmussen stod for redaktionen.

Pionererne

DSE's dannelse blev annonceret i *Nordic Journal of International Law*. Heri finder vi også den første bestyrelse (se Box 1).

---

⁷ E-mail fra Niels Jørgen Thøgersen til Finn Laursen, 17. september 2015.

⁸ E-mail fra Niels Jørgen Thøgersen til Finn Laursen, 23. september 2015.

⁹ Bladet er hovedkilden for, hvad vi ved om selskabets første år, da igen egentlige arkivalier har været tilgængelige. Jeg takker Statsbiblioteket i Århus med hjælp til af få kopier heraf.

Box 1. DSE's første bestyrelse

DIVERSE

DANSK SELSKAB FOR EUROPAFORSKNING

I takt med den stigende interesse for forskning og undervisning i europæiske forhold har der vist sig et behov for et organ, der kan informere om det arbejde, der foregår på videnskabelige institutter og forskningsbiblioteker, og tilstræbe en koordinering af indsatsen.

Med henblik herpå har en række repræsentanter for højere læreanstalter og forskningsbiblioteker den 8. juni 1976 stiftet Dansk Selskab for Europaforskning. Selskabet har til formål at fremme undervisning og forskning i de administrative, juridiske, politiske, sociale og økonomiske spørgsmål, som oprettelsen og udviklingen af EF og andre europæiske sammenslutninger har rejst og rejser. Endvidere kan selskabet afholde samt støtte afholdelsen af foredrag og seminarer samt iværksætte forskningsprojekter m. v.

Selskabets bestyrelse består af:

Erling Bjøl, professor, Århus Universitet

Troels Fink, professor, Institut for Grænseregionsforskning, Åbenrå

Karsten Hagel-Sørensen, adjunkt (sekretær), Institut for International Ret og Europaret, Københavns Universitet

Peter Hansen, professor, Odense Universitet

Kristian Hvidt, folketingsbibliotekar

Hjalte Rasmussen, lektor (formand), Institut for Europæisk Markedsret, Handelshøjskolen i København

Niels Thygesen, professor, Københavns Universitet.

Som medlem optages videnskabelige institutioner eller forskningsbiblioteker, som beskæftiger sig med undervisning eller forskning i et af de ovennævnte spørgsmål. Som medlem optages endvidere enhver, som på videnskabeligt niveau beskæftiger sig eller har beskæftiget sig med sådan undervisning eller forskning. Endelig kan enhver person, forening eller virksomhed overfor bestyrelsen tilkendegive, at den ønsker at blive holdt orienteret om selskabets virksomhed mod at betale kontingent.

Årskontingent for personlige medlemmer er fastsat til 25 kr.

Selskabets vedtægter og en indmeldelsesblanket kan rekvireres ved henvendelse til selskabets sekretær, Studiestræde 6, 1455 København K., tlf. nr. (01) 15 21 66.

Hjalte Rasmussen. K. Hagel-Sørensen.

Kilde: *Nordic Journal of International Law* (1976).

Tre år senere, i begyndelsen af 1979 var tre af de første bestyrelsesmedlemmer, Bjøl, Hagen-Sørensen og Peter Hansen, trådt ud og to nye, Mogens N. Pedersen og Carsten Lehmann Sørensen, var kommet til. Bestyrelsen bestod nu af følgende:

Professor Mogens N. Pedersen
Lektor Carsten Lehmann Sørensen
Folketingsbibliotekar Kristian Hvidt
Professor, dr. phil. Troels Fink
Programredaktør Jørgen Hornemann
Lektor, lic. jur. Hjalte Rasmussen
Professor Niels Thygesen¹⁰

Den næste liste over bestyrelsen, vi finder, er fra slutningen af 1986, altså ca. syv år senere. Lehmann Sørensen og Troels Fink er nu ikke længere med, og professor Nikolaj Petersen er kommet til fra Aarhus Universitet. Her følger listen:

Hjalte Rasmussen, lektor, dr. jur., Handelshøjskolen, København (formand)
Jørgen Hornemann, formidlingschef, cand. theol., Nationalmuseet
Kristian Hvidt, forskningsbibliotekar, dr. phil.
Mogens N. Pedersen, professor, Odense Universitet
Nikolaj Petersen, professor, Aarhus Universitet
Niels Thygesen, professor, dr. polit. Københavns Universitet¹¹

Disse bestyrelsesmedlemmer fra 1970erne og 1980erne kan vi kalde foreningens pionerer. Her følger lidt om dem.

Hjalte Rasmussen udgav en bog om EF Domstolen på dansk i 1975.¹² Det var også efterfølgende emnet for hans doktorafhandling. Den var ret kritisk over for domstolen.¹³ I 1994 udgav han en lærebog, *Eu ret og institutioner i kontekst* (Karnov). Allerede næste år fulgte udvidet udgave som *EU-ret i konteks* (GadJura). Tredje udgave fulgte i 1998, fjerde i 2001 og femte i 2003. Han udgav også meget nyttige værker med domssamlinger. En første samling udkom på dansk i 1980.¹⁴ Nogle år senere fulgte en samling på engelsk.¹⁵

Ud over at være formand for DSE var Hjalte i nogle år i 1990erne også medlem af EU-Kommissionens Udvalg til Forvaltning af Jean Monnet-programmet.¹⁶

---

¹⁰ *Nyt om Euro-forskning*, Nr. 4, Marts 1979.

¹¹ *Nyt om Euro-forskning*, Nr. 3, 1986

¹² Hjalte Rasmussen, *Domstolen I EF: Opgaver, organisation, retspleje, beføjelser*. København: Juristforbundets forlag, 1975.

¹³ Hjalte Rasmussen, *On Law and Policy in the European Court of Justice. A Comparative Study in Judicial Policymaking* (Martinus Nijhoff Publishers, 1986). Udvalgte sider findes i Google books:

https://books.google.com.mx/books?id=eKlBYCIB0rcC&pg=PR3&hl=da&source=gbs_selected_pages&cad=2#v=onepage&q&f=false

¹⁴ Hjalte Rasmussen, *EF-Domssamling. Retsafgørelser af Domstolen i EF*. København: Forlaget Europa, 1980.

¹⁵ Hjalte Rasmussen, *European Community Case Law: Summaries of Leading EC Court Cases*. København: Handelshøjskolen forlag, 1993.

¹⁶ Jan Hedegaard, "Professor Hjalte Rasmussen er død," <http://www.b.dk/nationalt/professor-hjalte-rasmussen-er-doed-0>

I forbindelse med hans 70 års fødselsdag blev der i 2010 udgivet et festskrift til hans ære.¹⁷ Det blev til et mamutværk på 860 sider, med 42 kapitler! I et forord sagde redaktørerne Henning Koch, Karsten Hagel-Sørensen, Ulrich Haltern og Joseph H.H. Weiler bl. a. at "it is fair to say that Hjalte has irreversibly changed the way we think about EU law" (p. xi).

Ved Hjaltes død i 2012 skrev Professor Joseph Weiler, New York University, nuværende præsident for Det europæiske Universitetsinstitut (EUI) i Firenze bl.a. om Hjaltes disputats:

"Den afmystificerede domstolen på vidunderlig vis - talte om dommerne og udviste interesse for deres baggrund for at forstå årsagerne til deres afgørelser. Det teoretiske formål med bogen var at udtænke strategier for den rette balance mellem *gouvernement des juges* og parlamentarisk legitimering, når det kommer til fortolkning og anvendelse af EU-retten og dens overordnede mål."¹⁸

Dette er ikke stedet at foretage en dyberegående analyse af Hjaltes juridiske og politiske synspunkter. Jeg kom til at kende ham ret godt. Personligt var han et meget venligt menneske. Mit sidste møde med ham var til et Jean Monnet møde i Bruxelles i 2009, godt et par år før hans død. Efter at vi mødtes i Bruxelles sendte han mig fire artikler og manuskripter, som han havde skrevet.¹⁹ Jeg følte, at hans holdning til EU gradvist var blevet mere EU-kritisk.²⁰

Hjaltes utraditionelle og efterhånden mere kritiske synspunkter gjorde ham interessant nok de senere år til personlig ven med Dansk Folkepartis nuværende medlem af Europaparlamentet, Morten Messerschmidt, der i mindeord ved Hjaltes død bl.a. skrev:

"Kun få har som han turdet tale den juridiske normalitet imod. Og hvor var det forfriskende! I kronikker, tv-debatter og fra universitets podier talte han med humor, vid og indlevelse sin sag. For åbenhed, demokrati og ordentlighed. Han vil blive savnet. Både som person og som en blandt de få, der tør tage bladet fra munden. Jeg vil savne ham. Som professor og offentlig person, men også som ven. En mand som Hjalte Rasmussen bliver man ikke lige med. Men med slid og faglig insisteren kunne man vække hans interesse. Det lykkedes mig. Og særligt gennem de sidste tre år, hvor jeg i EU-parlamentet har arbejdet med det, der skulle blive vores fælles hjertesag - åbenhed og retten til dissenser ved EU-domstolen -

---

¹⁷ Henning Koch et al., *Europe. The New Legal Realism - Essays in Honour of Hjalte Rasmussen*. København: DJØF forlag.

¹⁸ <http://politiken.dk/navne/doedsfald/ECE1726442/hjalte-rasmussen/>

¹⁹ Det drejede sig om "Present and Future European Judicial Problems after Enlargement and the Post-2005 Ideological Revolt", *Common Market Law Review*, Vol. 44, No. 6 (2007), pp. 1661-1687; "EF-domstolen i det 21. århundrede. En mindre dynamisk rolleudførelse" udkast til artikel til *Juristen*; "Responsum om Metock-dommen. Suverænitetsaspekter af dommen i forhold til grundlovens § 20." Tredje udkast; "Constitutional Laxity and High International Economic Performance: Is There a Nexus?" manuscript.

²⁰ I sin hyldest til Hjalte, "Nemo propheta in patria", i festskriftet skrev Joe Weiler: "As the founder and first chairman of *Dansk Selskab for Europaforskning* (Danish Society for Research in European Topics) as well as European Community Studies Association (ECSA) Hjalte Rasmussen has always been very enthusiastic about the European cooperation within the framework of EC/EU, but never an un-critical one. In recent years he has become more sceptical, even disapproving at times, of the direction of the European Union, most recently with the EC (sic) Constitution and the Lisbon Treaty" (p. xv).

blev vores koordinering, sparring og private udveksling af synspunkter stadig mere intens.”²¹

Hjaltes lederskab af DSE blev måske i perioder til lidt af et one-man show, også fordi den akademiske interesse for EF/EU studier i nogle år var noget begrænset. Det begyndte at ændre sig i 1990erne. EF-pakken og planerne for det indre marked i 1980erne bidrog hertil. Og så fulgte den store debat omkring Maastricht-traktaten og efterfølgende forberedelserne til den store øst-udvidelse. Dog har vi ingen kilder, der tyder på at foreningen var særlig aktiv omkring Maastricht afstemningerne.

Om de andre pionerer kan kort siges følgende:

Niels Thygesen blev cand. polit i 1960, lektor i 1964, dr. polit. i 1971 og professor i økonomi ved Københavns Universitet samme år.²² Fik desuden master-grad i offentlig forvaltning ved Harvard Universitet i 1961. Han var kandidat ved valget til Europaparlamentet i 1979 for partiet Venstre. Han var medlem af Komiteen om Økonomisk og Monetær Union (det såkaldte Delors Udvalg) i 1988-89, som eneste akademiske medlem. Han siges at have haft stor indflydelse på ØMU's udformning. I international sammenhæng er han nok Danmarks mest kendte økonom.²³ Han har bl.a. skrevet *From the European Monetary System to the European Monetary Union* (London og New York, 1992 og 1998) sammen med Daniel Gros. Kapitel 10 hedder ”The Making of the Delors Report and Beyond.”²⁴ Informativ, uden dog at antyde noget om Niels's specifikke bidrag. Hvad det angår finder vi lidt mere i festskriftet i anledning af hans 70 års fødselsdag og fratræden som professor ved Københavns Universitet.²⁵ I indledningen siger Birch Sørensen bl. a. ”Among the many high points in Niels' career, his appointment to the Delors Committee – as the only academic member – was probably his finest hour as a policy economist.... His membership of the Delors Committee alone suffices to make him the most influential policy economist Denmark has ever produced” (pp. 20-21). Vi hører bl.a. at Niels Thygesen bidrog med baggrundspapir med titlen ”A European central banking system – Some analytical and operational considerations.”²⁶

Medlemmerne af Delors udvalget var først og fremmest de 12 nationale centralbankers direktører, herunder Erik Hoffmeyer fra Danmark, samt Jaques Delors og Frans Andriessen fra Kommissionen, dertil tre uafhængige medlemmer, der foruden Thygesen var Alexandre Lamfalussy fra Bank for International Settlements (BIS) og Miguel Boyer fra *Banco Exterior de España*.

Niels Thygesen er nu professor emeritus ved Københavns Universitet. Han har repræsenteret Danmark i megen international samarbejde, herunder i OECD. I mange år repræsenterede han også Danmark i styrelsen for Det europæiske Universitetsinstitut i Firenze, og han var også meget aktiv med, da Centre for European Studies (CEPS) i Bruxelles blev dannet i begyndelsen af 1980erne.

---

²¹ <http://blogs.jp.dk/messerschmidt/2012/08/14/mindeord-for-hjalte-rasmussen/>

²² Hans doktordisputats var Niels Thygesen, *The Sources and Impact of Monetary Changes*. København: Gads forlag, 1971.

²³ Se f. eks. Jeppe Dong Abrahamsen, ”Thygesen ved vi alle hvem er,” *Universitetsavisen 19* (2004), pp. 8-9. <http://universitetsavisen.ku.dk/dokument2/dokument2/dokument4/Uni1904.pdf>

²⁴ Daniel Gross and Niels Thygesen, *European Monetary Integration*. London: Longman, 1992. Pp. 311-327.

²⁵ Peter Birch Sørensen (ed.), *Monetary Union in Europe: Historical perspectives and prospects for the future. Essays in honour of Niels Thygesen*. Copenhagen: DJØF Publishing.

²⁶ Bidraget findes optrykt i Committee for the Study of Economic and Monetary Union, *Report on economic and monetary union in the European Community*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 1989, pp. 157-175.

Han var medlem af DSEs bestyrelse længere end nogen anden person, helt fra begyndelsen i 1976 til 2002.

Kristian Hvidt var chef for Folketingets bibliotek, 1969-88, og derefter historisk konsulent 1988-99. Hans disputats *Flugten til Amerika eller Drivkræfter i masseudvandringen fra Danmark 1868–1914*, blev forsvaret i 1971 ved Aarhus Universitet. Men hans forfatterskab strakte vidt. Han skrev bl.a. også om folkestyret og Christiansborg bag kulisserne.²⁷ Han skrev desuden en Europa-historie, hvorom forlaget skriver: ”En historie uden kongerækker og udenadslære, men med fortællingen i centrum - skrevet med overblik, humor, vid og bid, så både nye og mere garvede historielæsere vil finde nye sammenhænge i den fælles historie og være godt underholdt undervejs. Krige og fredsslutninger, religion og overtro, fornuft og kultur, magtpolitik og alliancer. Alt det og meget mere har skabt det Europa, vi kender i dag. Kristian Hvidt fortæller verdensdelens historie. Nu i opdateret og udvidet 3. udgave”.²⁸

I min korrespondance med Kristian Hvidt siger han, at hans rolle var marginær. Han fremhæver Hjalte Rasmussen og Niels Thygesen som de to centrale personer i de første år. DSE gav dem en platform for deres deltagelse i den offentlige debat om EF. Han fortæller bl.a.: ”Udgangspunktet var Hjalte, som kæmpede med at færdiggøre sin disputats med hjælp fra sin lærer på Handelshøjskolen, Ole Lando. Han rådede vistnok Hjalte til at sætte gang i dannelsen af selskabet sammen med Niels Thygesen, der havde de gode kontakter til Bruxelles”. Hvidt mindes især nogle gode frokoster i forbindelse med bestyrelsesmøder.²⁹

Peter Hansen, der var med en kort overgang i DSEs bestyrelse, blev cand. scient. pol. ved Aarhus Universitet i 1966, hvor han derefter underviste i international politik og organisation, herunder EF.³⁰ Da DSE blev dannet var han blevet professor i international politik ved Odense Universitet. Men fra 1978 flyttede han til New York, hvor han arbejdede mange år i FN systemet, til sidst som chef for UNRWA, hvor hans kritik af Israels undertrykkelse af palæstinenserne rettigheder førte til hans afgang i 2005.³¹ Efter sin fratreden blev han tilknyttet Fordham University i New York som ’Diplomat-in-Residence.’³²

Karsten Hagel-Sørensen var også med de første år.³³ Han blev cand. jur. ved Københavns Universitet i 1973 og var adjunkt i international ret samme sted, 1976-77, altså på det tidspunkt, da DSE blev dannet. Han har også været ansat i Justitsministeriet og været lektor i folkeret 1979-88.³⁴ Han har de senere år arbejdet som advokat, herunder som kammeradvokat, 2004-14. I 2010 var han en af redaktørerne af festskriftet til Hjalte Rasmussen, *Europe. The New Legal Realism*, da Hjalte blev 70 år.

---

²⁷ http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Historie/Historiker/Kristian_Hvidt

²⁸ https://www.saxo.com/dk/europa_kristian-hvidt_indbundet_9788702183788 [bogen er bestilt]

²⁹ E-mail fra Kristian Hvidt til Finn Laursen, 30. november 2015.

³⁰ Jeg fulgte selv denne undervisning, som jeg slugte på grund af min store interesse for EF og FN.

³¹ <http://www.b.dk/verden/fyret-dansk-fn-chef-israel-er-et-begraenset-demokra>

³² <http://news.fordham.edu/university-news/peter-hansen-appointed-diplomat-in-residence/>

³³ Karsten Hagel-Sørensen blev som nyuddannet cand. jur. ansat i Justitsministeriet og var med til at starte EF-Karnov i 1974 efter Danmarks indtræden i EF. Ny udgaver fulgte i 1978 og 1984. Men det var Storebæltssagen i 1989 der for alvor fik danske embedsmænd og politikere til at forstå EF-rettens vigtighed. Se <https://www.karnovgroup.dk/forfattere/november>. EU-Karnov er nu online.

³⁴ Karsten Hagel-Sørensen har sammen med Claus Gulmann udgivet lærebog om EF-ret, nu EU-ret. 3. udg. *EU-ret* (København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1995).

Ingen af mine kilder fotæller yderligere om professor Erling Bjøls bidrag, men hans navn gav selvfølgelig en vis vægt til foreningen. Han var professor i international politik i Århus og bidrog meget aktivt til den danske debat om udenrigspolitik på radioen og i de skrevne midler. Redigerede også diverse populær-historiske værker for Politiken. Hans doktorafhandling var om Frankrig og europæiske integration, *La France devant l'Europe* (Munksgaard, 1966).³⁵

Troels Fink forblev i bestyrelsen lidt længere end Bjøl. Han var kandidat i historie, 1936, og dr. phil. 1941. Han blev professor ved Aarhus Universitet i 1950. Han var dansk generalkonsul i Flensborg, 1959-1975. I 1976 fik han oprettet Institut for Grænseregionsforskning i Åbenrå, som han ledede indtil 1979. Han skrev adskillige historiske værker om Sønderjylland såvel som dansk udenrigspolitik, herunder vigtige bidrag som *Spillet om Dansk neutralitet* (1959) og *Ustabil balance* (1961).

Andre der kom med i de tidlige år inkluderede bl.a. følgende³⁶:

Jørgen Hornemann var uddannet teolog, men arbejdede mest som journalist, bl. a. ved Danmarks Radio, som programsekretær 1970-72, derefter som redaktionschef på Radioavisen 1972-1980, og så udenrigsredaktør, 1980-84.³⁷ Før Danmarks Radio havde han også arbejdet i et par ministerier. Efter radioen var han på Nationalmuseet, 1984-87. Sidste stilling i Danmark var som informationschef i Trafikministeriet, 1988-89. Her blev han suspenderet anklaget for at have lækket fortrolige oplysninger om køb-dansk klausulen i forbindelse med Storebæltsforbindelsen og efterfølgende dømt herfor i 1990. Tre år senere blev den danske stat dømt ved EF-domstolen for den retsstridige køb-dansk klausul. Hornemann skrev også nogle interessante og til tider ganske humoristiske erindringer.³⁸

Carsten Lehmann Sørensen var lektor i international politik ved Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet. Han skrev bøger og talrige artikler om Danmarks EF-medlemskab og europæisk politik, herunder bogen *Danmark og EF i 1970erne*.³⁹ Han udgav også en bog om Europa-Parlamentsmedlemmernes baggrund, erfaringer og politiske synspunkter med titlen *Europas Babelstårn* (1984).⁴⁰ Desuden skrev han en bog om *Grønlands vej ud af EF* sammen med Ove Johansen (1982). Carsten Lehmanns akademiske karriere blev desværre afsluttet for tidligt grundet sygdom.

Professor Mogens N. Pedersen var en af de to første cand. scient. pol.'er fra Aarhus Universitet i 1964. Han blev professor i statskundskab ved Odense Universitet i 1973. Han har bl.a. skrevet

---

³⁵ Som jeg læste med interesse, mens jeg tidligt i min studie-karriere opholdt mig ved *Institut Européen des Hautes Etudes Internationales* (IEHEI) i Nice, Frankrig, hvor jeg selv lærte meget om europæiske integration, før Danmark blev medlem af EF.

³⁶ Information især fra Niels Jørgen Thøgersen.

³⁷ Claus Vincents, "En særlig begavelse," <http://www.kristeligt-dagblad.dk/mennesker/en-s%C3%A6rlig-begavelse>

³⁸ *Jævnt, muntret og af og til virksomt – oplevet og levet* (København: Borgens Forlag, 1994). Desværre nævnes hans bidrag til DSEs arbejde ikke heri. Tiden omkring dansk EF-medlemskab i 1972 dækkes dog ganske fint, med interessante portrætter af nogle af de danske politikere.

³⁹ København: Borgen, 1978. Dansk Selskab for Europaforskning nævnes på side 300: "Selskabets første publikation er en fuldstændig bibliografi over alle bøger, pjecer, tidsskrift- og avisartikler i 1970erne på dansk om Danmark og EF samt en fortegnelse over ikke-dansksproget litteratur om Danmark og EF. Bibliografien er udarbejdet af Anna-Lis Nevald, Folketingets bibliotek, og udgivet i 1978 på Juristforbundets Forlag".

⁴⁰ Carsten Lehmann Sørensen, *Europas Babelstårn: En analyse af Europa-Parlamentsmedlemmernes baggrund, erfaringer og politiske synspunkter* (Århus: Politica, 1984).

meget om dansk politik og europæiske partisystemer. Han er nu professor emeritus ved Syddansk Universitet, hvor han har været den ledende kraft ved opbygningen af statskundskabsstudiet.⁴¹ Han var formand for Dansk Selskab for Statskundskab, 1975-78. I 2014 modtog han Erik Rasmussen-prisen for sit bidrag til dansk og international statskundskab.⁴²

Mogens siger i dag om sin egen indsats bl.a.:

Jeg kom i bestyrelsen i 1978, da Peter Hansen forlod OU. Jeg var ikke EU-forsker dengang, men nok meget aktiv inden for området ”Europæiske landes politiske systemer”, primært partisystemerne. Hjemme i Odense prøvede jeg gennem flere år at få startet disciplinen Europastudier. Det ville de lokale humanister ikke være med til – de foretrak at lave Negot-studier samt – efter en række Gaddafi-betalte studierejser til den daværende dekan og hans venner - nogle Nordafrika-studier.

Men jeg var overbevist Europæer og kunne let finde mig til rette i den lille kreds af EF-Nørder omkring Hjalte Rasmussen.

Jeg kan se, at jeg ved Hjaltes 60års-middag, som Ebba og jeg deltog i (år 2000) sammenlignede datidens bestyrelse med ”de første kristne”, men også med en bolsjevikisk celle – og en hemmelig loge. For vi befandt os i et vakuum: der var næsten ingen EF-forskning, og heller ikke undervisning i EF-emner. Og omgivelserne på universiteterne var enten fjendtlig stemt – eller ligeglade.⁴³

Og så siger han om Hjalte Rasmussen:

I begyndelsen oplevede jeg Hjalte som en lidt komisk person, altid outreret klædt og med excentriske ideer og vaner. Fræk var han også, og aldeles respektløs. Enten faldt man for ham, eller også var han bare alt for meget. Selv blev jeg hurtigt klogere, og han blev snart en nær ven.... Han var jo et renæssancemenneske, med store armbevægelser og et stort forbrug af alt, bøger, mad, vine etc. Meget belæst og vidende, langt ud over det snævre forskningsfelt. Altid spændende at diskutere ting og sager med.⁴⁴

Mogens siger desuden om arbejdet i bestyrelsen bl.a.:

Bestyrelsens arbejde domineredes af Hjalte. Han brugte vel også Selskabet som legitimitetsskabende værktøj i eget karriereforløb, men han var en lidenskabelig Europæer. Vi andre hjalp til, men han var i de tidlige år langt den mest aktive. Nævnes bør det også, at bestyrelsens arbejde forløb meget harmonisk og hyggeligt. Jeg erindrer ingen konflikter overhovedet.⁴⁵

Endeligt siger Mogens om det internationale samarbejde:

---

⁴¹ I anledning af Mogens N. Pedersens 60. års fødselsdag udsendte kollegaer ved Odense Universitet følgende festskrift: Erik Beukel, Kurt Klaudi Klausen og Poul Erik Mouritzen (red.), *Elites, Parties and Democracy – Festschrift for Professor Mogens N. Pedersen*. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999.

⁴² <http://dpsa.dk/pages/page.asp?pid=31&l=dk>

⁴³ E-mail fra Mogens N. Pedersen, 29. februar 2016.

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ Ibid.

Og så bør det nok også fremhæves, at DSE var meget aktivt i ECSA-samarbejdet i hele "min" periode. Hjalte spillede en betydelig rolle her. Jeg husker bl.a. en konference i Bruxelles i 1989, hvor han holdt en blændende tale (på formfuldendt fransk), som den tilstedeværende Delors var særdeles tilfreds med! Det var ved samme konference at jeg var rapportør om undervisningen i EF-emner i de europæiske lande...⁴⁶

Titlen for den nævnte konference i Bruxelles var "La Place de l'Integration Européenne dans les programmes universitaires." Den fandt sted 29.-30. juni 1989. For et uddrag af hvad Mogens sagde specielt om Danmark ved den lejlighed, se Box 2.

Box 2: Excerpts from Mogens Pedersen's presentation in Bruxelles, 1998

The political situation at Danish universities through out the 1970'es was not at all favourable towards the political goals of EEC. Accordingly European topics were not widely taught, - and in some instances EEC was only brought to the attention as part of a global capitalist-imperialist conspiracy. The general mood in the population with regard to EEC was also so negative and/or apathetic that demand for knowledge about Europe and the EEC was minimal. Times have changed, and so have the curricula. The magic number "1992" apparently has caught the attention: almost every institution of higher education is nowadays providing at least one - and often several - course(s) on the Working of the Inner Market. Basic information about European political systems as well as the institutions of EEC is provided as part of most undergraduate programmes. Scattered sttempts to build up European Studies programmes are also reported. It would, however, still be an exaggeration to say, that European topics play an important role in Danish political science teaching. Nowadays the Danes have at least discovered that they need to build up an academic competence in the European field.

Source: Mogens N. Pedersen, "European Topics in the Curriculum of European Political Science: Structural Peculiarities and National Idiosyncracies," *Politologiiske Skrifter fra Institut for Erhvervsret og Politologi*, Nr. 8/1990.

Professor Nikolaj Petersen, fra Aarhus Universitet, kom med i anden del af 1980erne. Han er cand. mag. i historie og engelsk, 1966. Han blev tidligt ansat på Institut for Statskundskab i Århus. I 1985 efterfulgte han Bjøl som professor i international politik. Han har skrevet meget om dansk udenrigspolitik og sikkerhedspolitik, herunder også forholdet til EU. Har bl.a. også været medredaktør på 6-bindsværket om *Dansk Udenrigspolitisk Historie*. Selv skrev han bind 6, *Europæisk og globalt engagement*, der vedrørte perioden 1973 til 2006.⁴⁷

1990erne blev en overgangsperiode i foreningens historie, Hjalte Rasmussen fortsatte som formand indtil 1998, men nye folk trængte sig på, og der begyndte at blive flere EU-relaterede aktiviteter på universiteterne. Men lad os først se på den tidlige periode from til 1990erne.

DSE's aktiviteter i den tidlige periode (1976-91)⁴⁸

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Nikolaj Petersen, *Europæisk og globalt engagement 1973-2003*. København: Danmarks Nationalleksikon/Gyldendal, 2004.

⁴⁸ Da ingen arkivalier fra de første år er fundet bygger det følgende stort set på oplysninger i nyhedsbrevet, der dog langt fra er komplet i dækningen.

En af de første af DSEs aktiviteter var et seminar om EF's ydre relationer den 2.-3. september 1977 på Rungstedgård. Første session blev ledet af Mary Robinson, formand for Det irske Selskab for Europaforskning. Emnet for denne session var interaktionen mellem medlemsstaterne, Ministerrådet og Kommissionen, når EF's politik i forhold til tredjelands udvikles. Talerne var generaldirektøren for EFs juridiske tjeneste, C.D. Ehlermann og Danmarks permanente repræsentativ ved EF, Gunnar Riberholdt. De internationale tekstilaftaler under GATT blev i særlig grad studeret i indlæggene.

Ordstyrer for næste session var professor Peter Hansen, Odense Universitet. Richard Wyatt fra Kommissionen gennemgik oliekrisen i 1973.

Tredje sessions emne var implementering af internationale forpligtelser under EF og medlemsstaternes juridiske systemer. Sessionens ordstyrer var professor Ole Lando, Handelshøjskolen i København. Taler var Professor Jean Victor-Louis fra *Université Libre de Bruxelles* og dr. jur. Michael H. Carl.⁴⁹

DSE modtog også tidligt invitationer til at finde danske deltagere ved diverse undervisningsrelaterede aktiviteter i Bruxelles. Således deltog Professor Peter Hansen, Odense Universitet, og professor Søren Kjeldsen-Kragh, Landbohøjskolen i København, i et møde om international politik i april 1977. På et bestyrelsesmøde 1. september 1977 blev det oplyst at danske deltagere ved et møde om parlamentsretlige forhold i oktober ville være forskningsstipendiat Peter Feltner, Københavns Universitet, og lektor Ole P. Kristensen, Århus Universitet, og at danske deltagere ved et møde om Tindemans-rapporten i november ville være professor Troels Fink, lektor Ib Faurby, Århus Universitet, samt lektor Hjalte Rasmussen.⁵⁰

Nyt om Euro-forskning, marts 1978, nævner en konference i samarbejde med Dansk Forening for Europaret i Køge d. 10.-11. marts 1978 om det direkte valg til Europaparlamentet. Inviterede talere inkluderede Dr. Michael Steed, Manchester University, Per Lachmann, Udenrigsministeriet, Professor Rudolf Hrbek, Tübingen, og Peter G. Felter, København.⁵¹

Det næste nummer af *Nyt om Euro-forskning* fulgte dog først et år senere. Her lovede bestyrelsen ”efter nogen tids dvaletilstand ... diverse aktiviteter i 1979”. De lovede aktiviteter inkluderede en studietur til Bruxelles, et møde om forskningspolitik i EF, samt en konference om udvidelsen af EF med Grækenland, Portugal og Spanien.

Samme nummer af nyhedsbrevet indeholder en artikel om ”Europaforskning ved Institut for Statskundskab” i Århus. Det nævnes at forskningen især vedrørte tre spørgsmål: (1) Holdninger til europæisk integration, (2) Danmarks EF-formandskab, og (3) Direkte valg til Europa-Parlamentet. Følgende forskere udførte EF-relateret forskning: Professor Ole Borre, og lektorerne Jørgen Elklit,

---

⁴⁹ *Nyt om Euro-Forskning*, Nr. 2 – Oktober 1977, pp. 4-6. Dette nummer af bladet nævner også, at tre danske forskere ved Det europæiske universitetsinstitut i Firenze nu gik ind i andet år, nemlig cand. polit'erne Jesper Jespersen og Jesper Schunck samt mag. art. Ninna Kiessling. To nye forskere var blevet optaget, nemlig cand. scient. pol. Finn Laursen og mag. art. Uffe Østergaard. Desuden nævntes at følgende tre danske professorer ville være gæsteforskerer ved EUI i det kommende år: Ole Lando, Mogens N. Pedersen og Niels Thygesen.

⁵⁰ *Ibid.*, p. 10.

⁵¹ *Nyt om Euro-forskning*, nr. 3, marts 1978. Vi finder dog ikke noget efterfølgende referat fra mødet.

Ib Faurby, Jørgen Grønnegaard Christensen, Ole P. Kristensen, Nikolaj Petersen, Karen Siune, Ole Tonsgaard og Carsten Lehmann Sørensen.⁵²

Angående de nævnte aktiviteter viste det sig, at der ikke blev tilstrækkeligt mange deltagere til turen til Bruxelles. Så den blev aflyst. På grund af et afbud blev mødet om forskningspolitiske problemer i EF heller ikke til noget. Derimod bekræftedes konference om EF's udvidelse med Grækenland, Portugal og Spanien på Marienlyst i Helsingør, 26.-27. oktober 1979. De annoncerede talere inkluderede:

Vice-Generaldirektør Inger Nielsen, EF Kommissionen,
Professor Jürgen Donges, Institut für Weltwirtschaft, Kiel,
Carlo Trojan, Landbrugsministeriet, Haag
Udenrigsminister Henning Christophersen,
Don Javier Ruperez, Udenrigsministeriet, Madrid,
Dr. Loukas Tsoukalis, St. Catherine's College, Oxford University,
Ambassadør Ole Bierring, Udenrigsministeriet,
Professor Ulrich Everling, Økonomiministeriet, Bonn.⁵³

Nyhedsbrevet fra oktober 1979 indeholdt for øvrigt en interessant liste over modtagere af Kommissionens stipendier til igangværende forskningsprojekter af europæisk relevans. Listen inkluderede en vis José Durao Barroso, assistent ved Lisabons universitet. Emnet var "L'intégration européenne, les consultations électorales et la stratégie des formations politiques au Portugal (1974-1978)." Dertil kom en vis Hjalte Rasmussen med emnet "Politics, representative democracy and the European Court of Justice".⁵⁴ Hjalte var i godt selskab! Barroso blev som bekendt sidenhen mere politiker end forsker, og endte så som præsident for Kommissionen (2004-14). I sidste kapacitet mødte han normalt op til de årlige Jean Monnet konferencer i Bruxelles. Han bevarede interessen for den samfundsvidenskabelige forskning.

Der gik herefter halvandet år inden næste nummer af nyhedsbrevet udkom, nemlig i marts 1981. Nu annonceredes nye aktiviteter, specielt et 2-dages møde om dansk forskning om europæisk integration, der skulle finde sted i maj 1981, men også en 3-dages konference over emnet "The Individual EC Member States' Community Obligations: Faithful Implementation or Realization of Unilateral Political Goals", der skulle finde sted i september 1981.⁵⁵

Vi finder ikke noget efterfølgende om konferencen om EF landenes juridiske forpligtelser. Så det er uvist om den fandt sted. Næste nummer af nyhedsbrevet (marts 1982), omtaler en konference om EF-støttet forskning på Sandbjerg Slot, 26.-27. februar 1982, så det tyder på, at der i den forbindelse var tale om en udsættelse. Hjalte Rasmussens referat er ret kort. Vi får at vide, at der var ca. 55 deltagere, der repræsenterede "universiteterne og de højere læreanstalter samt større erhvervsvirksomheder, idet der såvel var mange aktive forskere som ledende universitetsfolk inden for administrationen af den højere undervisning og forskning. Ligeledes var der deltagere fra

---

⁵² *Nyt of Euro-forskning*, nr. 4, marts 1979.

⁵³ *Nyt om Euro-forskning*, Nr. 5, oktober 1979. Tilmeldelse skulle finde sted til Niels Thygesen, så vi gætter på at han var hovedansvarlig for arrangementet. Atter finder vi desværre ikke referat af konferencen.

⁵⁴ *Ibid.*

⁵⁵ *Nyt om Euro-forskning*, Nr. 6, marts 1981.

centrale ministerier, herunder undervisningsministeriet, energiministeriet og justitsministeriet... ” Hjalte Rasmussen mente, at man skulle være varsom med at drage konklusioner fra diskussionen, men ”Der var dog en tydelig tendens blandt forskere og universitetsadministrationen til at mene, at en forstærkning af det danske beredskab med hensyn til opsøgning og udnyttelse af de eksisterende fællesskabsstøttemuligheder var tiltrængt”.⁵⁶

Det næste nummer af nyhedsbrevet nævner, at der meldte sig for få deltagere til Skjoldenæsholm-seminaret, der var planlagt til den 14.-15. maj 1982. Så det måtte aflyses. Det skulle have fulgt succesen fra sidste år op, hører vi.⁵⁷

Oktober 1982 nummeret af nyhedsbrevet omtaler en stor planlagt konference om Grønland og EF. Samtidigt nævnes, at fem foredrag med fællestitlen ”Community Scenarios of the 1980’s” var planlagt for 1983. Følgende var indbudt som talere: Edmond Wellenstein, Jean-Jacques Servan-Schreiber, Joseph Weiler, Peter Dyvig og Niels Thygesen (Vi ved ikke i hvilken udstrækning disse foredrag faktisk fandt sted).

Jørgen Hornemann bidrog med en artikel Grønlands-konferencen, hvori han sagde, at anledningen var nærliggende:

”For første gang er de europæiske Fællesskaber i den situation, at et medlemsland eller en selvbestemmende del af et medlemsland ønsker at forlade Fællesskaberne. Dette perspektiv må have forekommet Romtraktatens fædre meget teoretisk. Der findes nemlig ingen bestemmelser i traktaten om udtræden, hvordan den gennemføres juridisk, økonomisk og på anden vis. Men den grønlandske befolkning besluttede sig for udtræden, og Selskabet fandt det derfor nærliggende inden for et tidsrum på et par dage at få ridset de teoretiske og praktiske perspektiver og problemer op – set med både grønlandske og Fællesskabernes øjne”.⁵⁸

Et detaljeret program for konferencen, 14.-15. januar 1983, er optrykt i oktober 1982 nyhedsbrevet.

Efter konferencen blev der udsendt proceedings.⁵⁹

Følgende nummer af nyhedsbrevet (oktober 1983) omtaler en nordisk konference om europæisk integration, som fandt sted på Rungstedgaard 12.-14. september 1983. Konferencen var organiseret af Europa-Kommissionen. Deltagere kom først og fremmest fra de nordiske ECSAer, herunder DSE. Mogens N. Pedersen var referatets forfatter. Et af formålene var at give Kommissionen lejlighed til at orientere om støttemuligheder fra forskellige forskningsprogrammer men også om arkivadgang, udvekslingsprogrammer, rejsestøtte m.m. Kommissionen var bl.a. repræsenteret af Jacqueline Lastenouse fra Bruxelles og Niels Jørgen Thøgersen fra København-kontoret. Søren Søndergaard

---

⁵⁶ *Nyt om Euro-forskning*, nr. 2, marts 1982. Den tale, som EF Kommissionens generaldirektør Paolo Fasella holdt på Sandbjerg konferencen gengives i uddrag i dette nummer. (Det nummer, som jeg har fra Statsbiblioteket, har en påskrevet bemærkning: ”nr. 1 ÷ udk.” Nummereringen er uklar, evt. en fejl. Hvis der var et nr. 1, har Statsbiblioteket ikke modtaget det).

⁵⁷ *Nyt om Euro-forskning*, Nr. 3 Maj 1982. Atter mangler vi lidt flere informationer.

⁵⁸ Jørgen Hornemann, ”Focus på Grønland”, *Nyt om Euro-forskning*, Nr. 4, oktober 1982, p. 5.

⁵⁹ Hjalte Rasmussen (ed.), *Greenland in the process of leaving the European Communities, report from the conference organized by the Danish Society for European Studies held on Kollekolle, Copenhagen, on January 14-15, 1983.*

supplerede med information om muligheder gennem Europa-parlamentet. Men først og fremmest gav konferencen deltagerne mulighed for at redegøre for forskningen i deres respektive land.

Mogens N. Pedersen skrev bl.a.

- ”For det første blev det gjort ganske klart, at de bibliografiske undersøgelser, som er blevet foretaget fra Bruxelles, giver helt utilstrækkelige billeder af forskningens omfang, og det gælder ikke mindst i de nordiske lande. (...)
- Det viser sig, for det andet, at der, i hvert fald de tre skandinaviske lande, foregår en ganske omfattende forskning af relevans for europæisk integration, selv om den måske ikke i snævrere forstand beskæftiger sig med integrationsproblemet. (...)
- For det tredje blev det gjort ganske klart under fremlæggelsen af erfaringerne fra de fem lande, at studiet af europæisk integration m.h.t. omfang og karakter er en funktion af [bl.a.] ... landets – og dermed de videnskabelige ressourcers størrelse [og] ... den i befolkningen og blandt politikerne oplevede relevans af EF-problematikken.⁶⁰

Det fremgår af Mogens N. Pedersens referat, at rapporten om EF forskning i Norge blev fremlagt af Martin Sæter. Det følgende nummer af nyhedsbrevet (februar 1984) gengiver Carl-Einar Stålvants tekst om forskning af europæisk integration i Sverige.⁶¹ Det blev også lovet, at rapporter om Norge og Finland ville følge, hvilket dog ikke skete.

Nu var jeg faktisk selv tilstede på konferencen. Jeg mener at huske, at rapporten om Finland blev fremlagt af Esko Antola. Hvis jeg husker ret, var både Helen og William Wallace med fra England.⁶²

Den 30. september 1983 fandt en konference sted på Hotel Kong Frederik i København om Kommissionens støtte til teknisk videnskabelig forskning og udvikling, nemlig ”Rammeprogrammet 1984-87”. Der deltog ca. 50 forskere, administratorer og repræsentanter for forskning- og teknologiforbrugende virksomheder.⁶³

I efteråret 1983 arrangerede jeg selv, uafhængigt af DSE, en konference på Odense Universitet om EF. Mine kollegaer indskærpede over for mig, at der skulle være balance i bidragene. Så fra politiker side havde jeg både Kent Kirk, konservativ EF-tilhænger (om ”Fred og frihed i Europa”), og Sven Skovmand, radikal EF-modstander (om ”Den forkerte danske opfattelse af EF”).

---

⁶⁰ Mogens N. Pedersen, ”Nordisk konference om europæisk integration”, *Nyt om Euro-forskning*, Nr. 1, oktober 1983, pp. 1-3. Samme nummer af nyhedsbrevet indeholdt den oplysning, at Kommissionen havde uddelt 24 legater til unge forskere, som arbejdede med emner inden for europæisk integration. Blandt disse var lektor Finn Laursen fra Odense Universitet til sit arbejde med projektet ”Det blå Europa: EF og havets ressourcer”. Legatet var på 36.000 kr. Der var 183 ansøgere fra 29 lande. Det afsluttede arbejde blev udgivet som Occasional Paper 1984: 14 med titlen *Det blå Europa: EFs havressourcepolitik* (Odense Universitet, 1984, 154 sider). Da Kommissionens repræsentant i de internationale havretsforhandlinger fandt studiet interessant foreslog han Kommissionen, at det blev oversat til fransk. Efterfølgende udgivet som *L'Europe bleue: la politique communautaire des ressources marines* (Amsterdam: Institute for Global Policy Studies, 1986, 158 sider).

⁶¹ *Nyt om Euro-forskning*, Nr. 1, februar 1984.

⁶² Jeg håber stadig væk at finde program m.m. i mine egne arkiver. Hvis jeg må tilføje en personlig bemærkning, så var min kone også med. Vi blev gift i Mexico d. 20. august og var netop kommet til Danmark til semestrets start på Odense Universitet 1. september. Efterfølgende, når jeg mødte Jacqueline Lastenouse i Bruxelles, spurgte hun altid om, hvordan det gik med min kone. Jeg tror nok hun mente, at det måtte være noget af et kulturchok at komme fra Mexico til Danmark.

⁶³ Hjalte Rasmussen, ”Rapport fra konference ’Sandbjerg II’”, *Nyt om Euro-forskning*, Nr. 1, oktober 1983, p. 5.

Kommissionen var repræsenteret af Michael Leigh ("De tøvende europæere: Danmark set fra Bruxelles"), som Niels Jørgen Thøgersen hjalp med at få til Odense. Den danske forskning var repræsenteret af Carsten Lehmann Sørensen (om "Budgetstriden i EU"), Jacob Buksti (om "Danske interesseorganisationer i EF") og Ove Johansen (om "Grønland, Danmark og EF"), alle fra Aarhus Universitet samt Finn Laursen (om "EF og den nye havret") og Lars Mathiesen (om "Dansk økonomi og EF"), fra Odense Universitet. Efterfølgende blev bidragene udgivet i *Økonomi og politik* (58. årgang, nr. 1, 1984). I udgivelsen findes også et bidrag af Peter Brückner, Udenrigsministeriet, da den udenrigsministerielle embedsmand, der kom til Odense, ikke havde tid til at sætte sit indlæg på papir. (Jeg kendte Peter Brückner fra de internationale havretsforhandlinger, så det lykkedes at overtale ham til at skrive om "Europæisk politisk samarbejde (EPS)"). Bemærk i øvrigt at de fleste akademiske forskere, der bidrog, kom fra Aarhus Universitet. Der var på det tidspunkt stort set ingen EF forskning på KU.

Nyhedsbrevet for maj 1984 indeholdt bl.a. indkaldelse til ordinær generalforsamling i DSE d. 14 juni 1984 samt information om et kommende møde mellem Carsten Lehmann Sørensen og medlemmer af Europaparlamentet om bogen *Europas Babelstårn. En analyse af Europa-Parlamentsmedlemmernes baggrund, erfaringer og politiske synspunkter*, der skulle finde sted i Folketingets Landstingssal d. 28. maj.⁶⁴

Herefter gik der godt halvandet år inden næste nyhedsbrev blev udsendt. Heri fandtes en interessant oplysning om DSEs forhold til Trans European Policy Study Association (TEPSA), et netværk af især kontinentaleuropæiske forskere. Det er mit bedste gæt, at det var Hjalte Rasmussen, der skrev følgende:

"Løst struktureret har denne faktisk sat en del kvalificeret forskningssamarbejde på skinner. Man har imidlertid kunnet indvende imod TEPSA at der – foruden det universitetsmæssige præg – var et element af pro-europæisk policy indbygget i organisationens virke. Ikke dominerende – men alligevel. DSE besluttede i hvert fald ikke at formalisere sit forhold til TEPSA ved at indmelde sig. Det var beslutningen, selv om konkrete fordele givetvis ville være blevet høstet af et medlemskab. På den anden side har TEPSA fastholdt, at medlemskab var en minimumsbetingelse for at nyde godt af de fælles ressourcer og finansieringer. Rimeligt nok".⁶⁵

I stedet blev det nævnt, at jorden syntes at være frugtbar for oprettelse af et "European SOCIETY for the STUDY of the EUROPEAN COMMUNITIES (USSEC). Tanken var formentlig at få en politisk mere neutral organisation.

I dag fortæller Mogens N. Pedersen mig at Hjalte gerne havde set en nærmere tilknytning til TEPSA, "Men nogen trak ham i frakkeskøderne."⁶⁶

---

⁶⁴ *Nyt om Euro-forskning*, Nr. 2, maj 1984.

⁶⁵ *Nyt om Euroforskning*, 1/86. Berøringsangsten i forhold til TEPSA forekommer mig overdrevet. Organisationen eksisterer stadig og har udført megen nyttig forskning, inklusive nogen forskning ledet af en af de fremmeste tyske EU-forskere, Wolfgang Wessels, hvor jeg selv har deltaget. DIIS er i dag dansk medlem. TEPSA kører bl.a. Erasmus+ og Horizon 2020 projekter.

⁶⁶ E-mail fra Mogens N. Pedersen, 29. februar 2016.

Næste nummer af nyhedsbrevet (marts 1986) annoncerede et fremtidigt møde med Professor Joseph Weiler, University of Michigan. Det foreslåede emne var ”Advantages and disadvantages connected with Veto-practices”.⁶⁷

Det følgende nummer af nyhedsbrevet annoncerede et ét-dags seminar om EF-pakken – Den europæiske Fællesakt, der skulle finde sted 30. marts 1987, altså efter den danske afstemning om Pakken. Talere inkluderede Ivar Nørgaard, tidligere minister. Dertil en del udlændinge, mest jurister: Alan Dashwood, Leicester University, Claus Dieter Ehlermann, generaldirektør for Kommissionens juridiske tjeneste, Hans Joachim Glaesner, tidligere generaldirektør for Rådets juridiske tjeneste, og Pierre Pescatore, tidligere dommer ved EF-domstolen.⁶⁸

Samme nummer af nyhedsbrevet nævnte den ordinære generalforsamling den 3. juni 1986 og citerede uddrag af formandens beretning ved den lejlighed:

”Formanden fremhævede, at den valgperiode, der nu var til ende, havde været en særdeles aktiv tid for Dansk Selskab for Europaforskning. Der havde været afholdt to heldagskonferencer: om LOME III (12. februar 1985), en evaluering efter nogle års virke; om spørgsmålet om, hvorfor ingen internationale forskningsinstitutioner til dato er lagt i Danmark (11. december 1985); og en halvanden dags konference om de europæiske unionsplaner; med deltagelse af forskere og politiske repræsentanter fra England og Frankrig (17.-18. maj 1985). Desuden havde der været afholdt et meget frugtbart seminar i samarbejde med *Arbeitskreis Europäischer Integration* (den tyske søsterforening) om spørgsmålet om EF’s medlemsstaters interne efterlevelse – eller ikke – af deres forpligtelser i henhold til traktaterne og de afledte beslutninger (22.-24. juni 1984). Endeligt havde man haft daværende Bundespräsident, Dr. Rainer Barzel, til at holde tale om ”Die ’grüne’ Parteien im Europäischen politischen Raum” (14. juni 1984).”⁶⁹

Så på trods af manglende rapportering i nyhedsbrevet havde der faktisk været en del aktiviteter.

Det første nummer af nyhedsbrevet i 1987 omtalte EF-Kommissionens legater, Jean-Monnet stipendier ved Det europæiske Universitetsinstitut og studiemuligheder ved Europakollegiet i Brügge.⁷⁰ Disse muligheder og andre havde også regelmæssigt været nævnt i tidligere numre af nyhedsbrevet. Dertil kom information om diverse konferencer arrangeret af den britiske søsterorganisation, UACES.

Næste nummer (januar 1988) nævner Kommissionens Erasmus program og hvilke danske højere læreanstalter, der sammen med udenlandske partnere, havde fået støtte. Så nævnes også oprettelsen af en ”European Liaison Office”, der i første omgang inkluderede DSE og søsterorganisationer i Holland, Vesttyskland, Frankrig og Storbritannien. Det må have været resultatet af den tidligere nævnte ide om USSEC. Hjalte Rasmussen blev for øvrigt valgt som komitéens første formand.⁷¹

---

⁶⁷ *Nyt om Euroforskning* 2/86 (marts 1986). Vi ved ikke med sikkerhed om mødet fandt sted.

⁶⁸ *Nyt om Euroforskning* 3/86.

⁶⁹ *Ibid.*

⁷⁰ *Nyt om Euroforskning* 1/87.

⁷¹ *Nyt om Euroforskning*, januar 1988. Det er mit gæt at denne Europeans Liaison Committee var forløberen for den nuværende ECSA-World.

Januar 1988 nyhedsbrevet annoncerede også et par fremtidige møder, et der skulle beskæftige sig med de politiske og juridiske problemer, som er forbundet med brugen i praksis af EF-pakken's art. 100 A §4, og et andet, der skulle beskæftige sig virksomheders og borgers adgang til at deltage i det offentlige behandling af miljøsager. Forklaringen angående det første emne var "Det er den, der hjemler national enegang i tilfælde, hvor en fælles standard på et eller andet miljørelevant område, som de fleste medlemmer af EF's råd kan enes om, ikke opfattes som fuldt tilfredsstillende af et eller nogle andre medlemmer. Test-casen er Danmarks enegang i spørgsmålet om, hvor ren bilers udstødning bør være her og nu".⁷² I den danske debat blev reglen kendt som miljøgarantien.

Det sidste nummer af nyhedsbrevet, der udkom (nr. 2 og 3/88) indeholdt en længere redegørelse for et par domme fra EF-domstolen, der vedrørte EF-borgers rettigheder som studerende i andre EF-lande (sagerne Gravier og Blaizot). Dertil kom information om studiemuligheder i udlandet, men intet om egentlige DSE aktiviteter.

Vi ved ikke hvorfor nyhedsbrevet ophørte med at udkomme på et eller andet tidspunkt i 1988. Da det er hovedkilden til de tidlige år er det lidt trist. Mine egne arkivalier starter i 1991.

[Mangler dokumentation for perioden 1988-91, bortset fra Mogens Pedersens tekst med bidrag til konference i Bruxelles i juni 1989.]

En overgangsperiode? (1991-98)

I slutningen af 1990 blev jeg inviteret af Kurt Klaudi Klausen, Odense Universitet, der nu var medlem af DSEs bestyrelse, til at tage del i en paneldiskussion på en konference i Odense, 15.-16. marts 1991. Emnet for konferencen var "Research in Europe to-day and to-morrow". De indledende foredrag om "Europaforskningen i dag" var ved Malcolm Anderson (Edinburgh University) og Jacques Pelkmans (CEPS, Bruxelles). De blev fulgt af diverse gruppediskussioner, og fredag aften var der så en plenar-diskussion med deltagelse af Malcolm Anderson, Kjell A. Eliassen (Handelshøjskolen, Oslo), Finn Laursen (EIPA, Maastricht), Jacques Pelkmans og Hjalte Rasmussen. Deltagerne blev delt i følgende emnegrupper: Kulturen og den nationale identitet, Norden og velfærdsstaten i Europa, Erhvervslivet og den økonomiske dimension, Den politiske dimension – nationalt og internationalt og Den juridiske dimension. Der var ca. 65 deltagere.⁷³

Efterfølgende blev der udgivet konference-proceedings.⁷⁴

Programmet, der blev uddelt på konferencen i Odense i 1991 inkluderede følgende:

"Dansk Selskab for Europaforskning (DSE), hvis formål er at fremme dansk europaforskning, har eksisteret siden 1976 og er i år blevet rekonstitueret med en

---

⁷² Ibid. Vi ved ikke om disse aktiviteter faktisk fandt sted.

⁷³ Diverse dokumenter, eget arkiv. Jeg var på det tidspunkt ved European Institute of Public Administration (EIPA) i Maastricht, hvor Jacques Pelkmans havde været en af mine kollegaer, inden han flyttede til CEPS i Bruxelles.

⁷⁴ Kurt Klaudi Klausen (ed.), *Danish research on Europe. Proceedings from a conference held at Odense University in March 1991*. Politologiske skrifter fra Institut for Erhvervsret og Politologi, Nr. 5, 1992. (skal endnu lokaliseres).

ny bestyrelse. Dette er sket med henblik på at revitalisere selskabets arbejde. Bestyrelsen består nu af:

Hans Henrik Holm (Danmarks Journalisthøjskole)
Ib Martin Jarvad (Roskilde Universitetscenter)
Jesper Jespersen (kasserer – Handelshøjskolen i København)
Kurt Klaudi Klausen (sekretær – Odense Universitet)
Nikolaj Petersen (Aarhus Universitet)
Hjalte Rasmussen (formand – Handelshøjskolen i København)
Tove Lise Schou (Københavns Universitet)
Niels Thygesen (Københavns Universitet)
Staffan Zetterholm (Ålborg Universitetscenter).

DSE er tilknyttet ECSA (European Community Study Association), som er en sammenslutning af selskabets søsterorganisationer i 11 lande, og har til formål at styrke det internationale forskningsnetværk (udgiver Who's Who in European Integration Studies).⁷⁵

Inden konferencen havde DSE indkaldt "abstracts" over forskningsprojekter og modtog ca. 120 abstracts fra ca. 60 personer. Efterfølgende blev paneldeltagere bedt om at sende resumé af deres indlæg. Selv sendte jeg en seks-siders tekst med titlen "A Plea for Theory".

Den 30. august sendte Hjalte Rasmussen et brev med diverse informationer samt opfordring til at blive medlem af DSE.⁷⁶

Informationsmaterialet nævnte en temadag om "Integration through Law" i København den 5. december 1991. Desuden nævntes to aktiviteter planlagt for 1992: en konference den 20.-21. marts i Århus om "EF-unionen efter regeringskonferencen", hvor Nikolaj Petersen var kontaktperson, og en tamadag om "EF og den manglende demokratiske kontrol" den 9. oktober i København. Her var Staffan Zetterholm kontaktperson.

Konferencen om "EF efter Maastricht", arrangeret af Nikolaj Petersen, fandt sted på Danmarks Journalisthøjskole i Århus 20.-21. marts 1992, altså efter traktatens underskrivelse, men før det danske nej i juni samme år. Ambassadør Gunnar Riberholdt, der havde været dansk forhandlingsleder under regeringskonference, talte om "Regeringskonferencerne om EF-unionen". Derefter talte Peter Ludlow, direktør for CEPS i Bruxelles, om "Den økonomisk-monetære union" og Dr. Reinhardt Rummel, senior forsker ved Stiftung Wissenschaft und Politik, Ebenhausen, talte om "Den politiske union".

Efterfølgende var der otte arbejdsgrupper:

1. Det indre marked foran afslutning, ledet af Peter Nedergaard, Handelshøjskolen i København
2. Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, ledet af Nikolaj Petersen, Aarhus Universitet

---

⁷⁵ Eget arkiv.

⁷⁶ Jeg kan se, at jeg betalte mit medlemsgebyr d. 12 september 1991, selv om jeg boede i Maastricht.

3. EF's sociale dimension, ledet af Jesper Jespersen, RUC
4. EF's demokrati- og legitimitetsproblem efter unionsforhandlingerne, ledet af Staffan Zetterholm, Aalborg Universitets Center
5. EF's udvidelsesproblematik, ledet af Thomas Pedersen, Aarhus Universitet
6. EMU efter regeringskonferencen, ledet af Karsten Skjalm, Aarhus Universitet
7. Dansk EF-politik foran folkeafstemningen, ledet af Tove Lise Schou, Københavns Universitet
8. Integrationsteori, Morten Kelstrup, Københavns Universitet

Den liste over DSE's bestyrelsesmedlemmer, der var inkluderet i programmet indeholdt de samme navne som året før (se ovenfor).

Den 23. oktober 1992 arrangerede DSE en temadag om "Den danske regerings hvidbog – jura & politik". Professor William Patterson (Edinburgh) var indbudt til at indlede drøftelserne med sin analyse af den danske regerings forhandlingssituation. Hjemlige eksperter var inviteret til at fremlægge deres juridiske og politiske kommentarer til regeringens Hvidbog.⁷⁷

I en beskrivelse af DSE's aktiviteter, der blev omdelt i forbindelse med aktiviteter i 1992 hed det bl.a.:

"Ved at arrangere temamøder og konferencer vil DSE arbejde for at forbedre mulighederne for en levende debat om europaspørgsmål. Herigennem og via sit internationale netværk vil DSE tillige støtte danske forskere i at knytte nationale og internationale kontakter.

Det internationale netværk består dels uformelt af bestyrelsesmedlemmernes egne kontakter m.m., dels af medlemskabet af ECSA, European Community Studies Association (det var på baggrund af initiativet fra DSE i løbet af 1980'erne, at ECSA kunne dannes i 1989). I ECSA samarbejder DSE med sine søsterorganisationer i alle EF's medlemslande (undtagen Luxembourg). ECSA har tillige forbindelse til lignende foreninger i en øst- og centraleuropæiske lande samt til lande udenfor Europa".⁷⁸

Endagsseminaret om "Democracy and the European Communities" arrangeret af Staffan Zetterholm fandt sted på Institut for Statskundskab, Københavns Universitet, den 14. januar 1993. I indbydelsen hed det: "Seminarets idé er at søge fra forskellige sider at belyse den stadig mere centrale problemstilling om udviklingen af en mere demokratisk dimension inden for EF-samarbejdet. [Som det fremgår af programmet] er seminaret tænkt opbygget i to afdelinger. Om formiddagen vil demokratiproblematikken blive diskuteret ud fra forskellige teoretiske rammer. Om eftermiddagen vil den samme problematik blive præsenteret, sådan som den ses fra forskellige institutionelle perspektiver". Formiddagens emner og talere var følgende:

"Federalism and democracy", Murray Forsyth (Leicester University)

⁷⁷ Desværre har jeg ikke det endelige program i mit eget arkiv.

⁷⁸ Eget arkiv. Det bekræftes altså, at Hjalte Rasmussen var en af de ledende personer i forbindelse med starten af ECSA-World.

“The booklet ”The Democratic Challenge”. Some theoretical reflections”, Thomas Pedersen (Aarhus University)

“Consociational democracy and the EC”, Jens Henrik Haahr (Aarhus University)

“The democratic deficit as a factor in the Danish referendum? Some empirical results”, Palle Svensson (Aarhus University).

Eftermiddagens emner og talere var følgende:

”The National Parliament”, Niels Helweg Petersen, ex-minister and MP of the Danish Parliament

“The European Parliament”, Richard Corbett, official of the Socialist Group of the EP

“The Council of Ministers/Commission”, Poul Skytte Christoffersen, cabinet director of the General Secretary of the Council of Ministers

“The European Court of Justice”, Hjalte Rasmussen, Copenhagen Business School, Chairman of DSE.⁷⁹

I 1993 blev årsmødet afholdt på Roskilde Universitet den 10.-11. september. Emnet var ”Federalism and Integration Theory. Practice in Canada and Germany”. Der var to plenum foredrag ved Professor Hans Boldt, Heinrich Heine Universität Düsseldorf og Professor Jane Jenson, Université de Montreal, om henholdsvis føderalisme i Tyskland og føderalisme i Canada. Efterfølgende var der tre arbejdsgrupper:

1. ”Federalism – general theory”, ledet af Hans Boldt
2. ”Levels, distribution and conflict of competences in the public sector”, ledet af professor Peter Bogason, Roskilde Universitet
3. “Separation and balance of powers between courts, executive and legislation”, ledet af professor Hjalte Rasmussen, Københavns Universitet.⁸⁰

Hovedansvarlig for arrangementet var Ib Martin Jarvad på Roskilde Universitet. Efterfølgende blev de vigtigste papers udgivet.⁸¹

I 1993 blev DSEs medlemmer også inviteret til at sende korte cv’er til *Who’s Who in Integration Studies*, som ville blive udgivet internationalt af ECSA-World.

Årsmødt i 1994 fandt sted i København 15.-16. april. Professor Helen Wallace, Sussex European Institute, Sussex University, talte over emnet ”National Interests and the EU: Scenarios for the Future of the Union”. Efterfølgende talte Professor Malcolm Anderson, University of Edinburg, om “Police and Interior Affairs Cooperation”, og Jens Thomsen, Departementschef i Økonomiministeriet, om “Prospects for EU Monetary Cooperation”. Næste dag talte A.J. Carry, Head of European Community Department, Foreign and Commonwealth Office, over emnet “The European Union: Destination or Point of Departure?”

---

⁷⁹ Eget arkiv.

⁸⁰ Eget arkiv.

⁸¹ Ib Martin Jarvad (ed.), *The diversity of federalism, two cases – Germany and Canada*. Roskilde: Samfundsøkonomi og planlægning, 1994, 78 sider.

Efter talerne var der tre arbejdsgrupper:

1. Identity, Citizenship and Popular Involvement in the EU”, ledet af Staffan Zetterholm, Ålborg University Centre
2. EU and the Macro-Economic Crisis”, ledet af Finn Østrup, Copenhagen Business School
3. “EU and the European and Global Scene”. Ledet af Nikolaj Petersen, Aarhus Universitet.⁸²

Af en eller anden grund har jeg ikke selv DSE arkivalier fra 1995. Jeg ved ikke om det er fordi, der ikke var nogle aktiviteter, eller fordi det var året jeg flyttede fra Maastricht til Esbjerg for at lede Thorkil Kristensen Institutet for Øst-Vest Studier ved Sydjysk Universitetscenter. Men takket være arkivalier fra Morten Kelstrup har jeg dokumentation vedrørende en konference, der fandt sted 16.-17. november 1995 på Roligheden i Skodsborg. Emnet var ”Visions and Strategies before the 1996 Intergovernmental Conference”. Hovedorganisator var netop Morten Kelstrup, i samarbejde med professor Nikolaj Petersen i Aarhus. Talerlisten var ganske imponerende. Professor Stephen George talte om britiske visioner og strategier, professor Wolfgang Wessels om de tyske, og professor Philip Moreau-Defarge om de franske. Den danske administration var velrepræsenteret ved Danmarks permanente repræsentant ved EU, ambassadør Poul Skytte Christoffersen og tidligere generalsekretær for ministerrådet, ambassadør Niels Ersbøll, der talte om henholdsvis tidligere forhandlinger og fremtidsperspektiver. Udenrigsminister Niels Helveg Petersen talte ved middagen om Danmark og perspektiverne for 1996 regeringskonferencen. Næste dag skulle EU kommissær og tidligere minister Ritt Bjerregaard, have talt om Europas fremtid set fra Bruxelles, men hun nåede ikke frem, da Kastrup lufthavn måtte lukke på grund af snevejr. Der var så to paneldebatter. Ved den første bidrog medlem af Europa-Parlamentet, tidligere minister Lone Dybkjær, medlem af Europa-Parlamentet, tidligere minister Bertel Haarder, chefredaktør Tøger Seidenfaden og lektor Thomas Pedersen. Ved det næste deltog tidligere nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer og direktør for DUPI, Niels-Jørgen Nehring. En foreløbig deltagerliste af 8. november havde 48 deltagere.⁸³ Ved samme lejlighed blev der afholdt en kort generalforsamling.

Årsmødet i 1996 fandt sted i Ålborg den 1. marts. Emnet var ”Sydeuropæiske perspektiver på EU”. Hovedorganisator lokalt var Henrik Plashke. I indkaldelsen begrundedes emnet på følgende vis:

”Dansk debat om europæisk udvikling, inkl. EU, præges ofte af en nordeuropæisk synsvinkel. Det Europa, der diskuteres i det sydlige Europa, adskiller sig imidlertid på mange måder fra det nordlige Europas Europaforståelse. Hvor Østeuropa eksempelvis spiller en central rolle i nordeuropæisk forståelse, er sydeuropæisk debat i betydelig grad præget af den geopolitiske placering ved Middelhavet, det nordlige Afrika, Mellemøsten og Balkanområdet. De sydeuropæiske landes strukturelle vilkår, strategiske interesser & målsætninger og underliggende Europavision adskiller sig i betydeligt omfang fra de tilsvarende nordeuropæiske. Middelhavsvinklens betydning set ud fra et EU perspektiv fremtræder tydeligt gennem en række europæiske landes politisk-strategiske initiativer på området; den nyligt afholdte Barcelona konference (november 1995) vidner også om EU’s opmærksomhed omkring Middelhavsområdet.

---

⁸² Eget arkiv.

⁸³ Diverse dokumenter i Morten Kelstrups arkiv for 1995. Materialet inkluderer ikke noget om selve generalforsamlingen.

Dette seminar vil søge at belyse sydeuropæiske vinkler på EU ud fra en tværfaglig & komparativ synsvinkel. Som talere vil deltage forskere fra flere sydeuropæiske lande – forskere, der ud fra forskellige nationale og faglige synsvinkler, vil søge at præsentere sydeuropæiske forståelse af europæisk udvikling”.

Inviterede talere og emner var følgende:

- Pierre Béhar, Universität des Saarlandes & Université de Paris VIII, ”The geopolitics of the Mediterranean; ”The South, the North and the EU”
- Mariano Aguirre, Centro de Investigaciones para la Paz (CIP), Madrid, “Southern European security between the Mediterranean and the EU”
- Ramón Tamames, Universidad de Madrid, “The Euromediterranean project and the Mediterranean policies of the EU”
- Marcello de Cecco, Università di Roma, “The problems of European monetary unification : the South and the North within the EU”
- Zaki Laïdi, Centre d’Etudes et de Recherches Internationales (Paris), “Europe as a Space of Meaning: Stakes and Problems”.

Mine noter fra konferencen, hvor jeg deltog, tyder på at Mariano Aguirre ikke kom.⁸⁴

Næste dag, 2. marts 1996, var der generalforsamling i DSE. En liste over bestyrelsens medlemmer af 20. juni 1996 giver følgende navne:

- Afdelingsforstander Hans-Henrik Holm, Danmarks Journalisthøjskole,
- Lektor Henrik Plaschke, Aalborg Universitets Center,
- Lektor Morten Kelstrup, Institut for Statskundskab, Københavns Universitet,
- Lektor Kurt Klaudi Klausen, Institut for Offentlig Organisation og Politik, Odense Universitet,
- Professor Niels Thygesen, Økonomisk Institut, Københavns Universitet,
- Professor Hjalte Rasmussen, Retsvidenskabeligt Institut A, Københavns Universitet
- Professor Nikolaj Petersen, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet,
- Lektor Ib Martin Jarvad, Institut for Samfundsøkonomi og Planlægning, RUC,
- Lektor Finn Østrup, der på det tidspunkt opholdt sig i England, var også med.

Til sidst nævnes som tilforordnet bestyrelsesmedlem: Professor, Instituttleder Finn Laursen, Thorkil Kristensen Instituttet, Sydjysk Universitetscenter.⁸⁵

Et DSE brev af 23 juli 1996 nævner følgende danske Jean Monnet professorer:

- Henrik Plaschke, Aalborg Universitet
- Søren Z von Dosenrode-Lynge, Aalborg Universitet
- Uffe Østergaard, Aarhus Universitet
- Thomas Pedersen, Aarhus Universitet
- Per Svendsen, Danmarks Journalisthøjskole

---

⁸⁴ Eget arkiv.

⁸⁵ Eget arkiv. Mit gæt er, at jeg blev listet som ’tilforordnet’, efter min hjemkomst til Danmark fra Holland i 1995, da vedtægterne bestemte, at bestyrelsen skulle have mellem fem og ni medlemmer (§ 5).

- Bertel Heurlin, Københavns Universitet
- Jørgen Drud Hansen, Odense Universitet,
- Bruno Amoroso, Roskilde Universitet.⁸⁶

Samme brev annoncerede et møde om "Britain in Europe?" den 23. september 1996, hvortil tre britiske talere var inviteret: Mr. Richard Leaky, Edward Mortimer (Financial Times) og Dr. Robert Lane (University of Edinburgh). Mortimers emne var "Why is the UK Odd Man out?"⁸⁷

For første gang finder jeg oplysninger om den finansielle situation i mit arkiv. For året 1995 havde der været en indtægt på 304.797 DKK, heraf 296.859 tilskud fra EU. Der var udgifter på 340.505 DKK, heraf lønudgifter på 166.927 DKK (til en stagiere i Bruxelles). Så DSE tjente penge på at sende en stagiere til Bruxelles. Udgift til konferencer og seminarer beløb sig til 86.147 DKK. Ved udgangen af 1995 stod der 56.246 DKK på checkkonto og 11.445 DKK på giro-konto, og der var en obligationsbeholdning på 103.400 DKK.⁸⁸

Aftalen med Kommissionen om levering af en arbejdsydelse (dataanalytiker) ophørte i 1996. Optrækning af kontingenter måtte derfor strammes op, og man indførte nu også et kollektivt institutmedlemskab på 1.000 DKK.⁸⁹

Det første større arrangement i 1997 var en konference om "Local and Regional Integration in the EU" ved Odense Universitet, 7.-8. marts, arrangeret af Kurt Klaudi Klausen. Talerlisten inkluderede følgende:

- Michael Goldsmith, University of Salford, "Regional and Local Cooperation in Brussels"
- Magnus Jernick, University of Lund, "Nordic Regional Representation in Brussels"
- Thomas Wobben, The Regional Office of Sachsen Anhalt, Brussels, "Lobbying Brussels: The Role of Regional Offices and Networks"
- Liesbet Hooghe, European University Institute, Florence, "Contention and Cleavages in EU Politics: Challenges to Territorial Politics"
- Jim Sharpe, Oxford University, "Regional Integration in the EU – a British Perspective"
- Harald Baldersheim, University of Oslo, "The Nordic Area in a Europe of Regions"
- Krister Ståhlberg, Åbo Academy, "Nordic Regional Integration in Europe"
- Udo Bullmann, Justus Lieben Universität, (to be conformed), "Regional Integration in the EU – a German perspective"
- Charley Jeffrey, University of Birmingham, "Regional Governments and European 'domestic' Policy"
- James H. Svara, North Carolina State University, "Commentary on the presentations".⁹⁰

I et brev af 7. maj 1997 til bestyrelsen nævnes at Conseil Universitaire på et møde i Bruxelles den 17.-18. marts 1997 besluttede at tildele honorary Jean Monnet titler til følgende seks danskere, ud over de otte ordinære Jean Monnet professorer, der er nævnt ovenstående:

- Erik Beukel, Odense Universitet

⁸⁶ Eget arkiv

⁸⁷ Jeg finder ikke bevis for at mødet faktisk fandt sted.

⁸⁸ Eget arkiv.

⁸⁹ Brev af 24. februar 1997 til medlemmerne. Eget arkiv.

⁹⁰ Eget arkiv.

- Bent Greve, Odense Universitet
- Hans-Henrik Holm, Danmarks Journalisthøjskole
- Morten Kelstrup, Københavns Universitet
- Hjalte Rasmussen, Københavns Universitet
- Staffan Zetterholm, Aalborg Universitetscenter.⁹¹

En endagskonference med danske Jean Monnet professorer og Jaqueline Lastenouse blev annonceret til 26. september 1997. Det blev kaldt møde nr. 2. Det viste sig siden, at mødet af diverse grunde måtte aflyses.⁹²

Den 29. maj 1997 organiserede DSE en konference om ”Regeringskonferencen og udvidelsen” i samarbejde med Europa-Kommissionens repræsentation i København. Målgruppen var bred: politikere, medlemmer af ØSU og Regionsudvalget, den akademiske verden, inklusive studerende, Europabevægelsens medlemmer i hovedstadsområdet, udvalgte embedsmænd, større organisationer og fagbevægelsen samt pressen. Emnet for første session var ”Udvidelse: En økonomisk udfordring?” Her bidrog følgende:

- Dr. Alfred Steinherr, Den Europæiske Investeringsbank, ”Kandidatlandenes økonomiske situation – Færre arbejdspladser eller nye handelsmuligheder for de nuværende EU-lande?”
- Konsulent Søren Frandsen, Statens Jordbrugsøkonomiske Institut, ”En ny landbrugspolitik”
- Kontorchef Peter Stub-Jørgensen, Europa-Kommissionen, ”Hvordan vil regionalpolitikken overleve, og hvilken rolle får den”?

Næste session havde overskriften ”Kan et EU fungere, og hvad betyder det geografisk”? Her bidrog følgende:

- Direktør Michel Petite, Kommissionens Task Force for regeringskonference, ”Regeringskonferencen: Institutionelle tilpasninger til udvidelsen”?
- Kommissær Ritt Bjerregaard, ”Fremskridt og fleksibilitet: Miljø som case”
- Medlem af Europaparlamentet, Elmar Brok, parlamentets observatør ved regeringskonferencen. ”Hvordan skal EU udvide”?

---

⁹¹ Eget arkiv. Titlen honorary Jean Monnet chair eksisterer ikke længere. The European University Council for the Jean Monnet Action, som der refereres til, var organet der udvalgte Jean Monnet projekter de første år. Formand i begyndelsen var Emile Noël, der nu var blevet præsident for Det europæiske universitetsinstitut i Firenze. Fire medlemmer af rådet blev udpeget af The European Liaison Committee of the Conference of Rectors and University Presidents of the Member States. De andre fire medlemmer blev udpeget af ECSA-World, sammenslutningen af nationale ECSA'er, herunder DSE. Se herom European Commission, *Thinking about Europe: Jean Monnet support to European Studies* (Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014). Efter Santer-kommissionens tilbagetrædning i 1999 skete der en del omorganiseringer i Bruxelles. Jean Monnet aktionen blev til et program, der flyttede fra DG Kommunikation til DG Uddannelse og Kultur. I 2001 overtog Europaparlamentets formand José María Gil-Robles formandsposten i Conseil Académique, efter Leo Tindemans, der havde overtaget posten efter Noëls død. Fra 2001 var Conseil Académique ikke længere ansvarlig for udvælgelse af Jean Monnet projekter. Der skete en ’professionalisering’ af udvælgelsen gennem indkaldelse af eksterne eksperter, der foretog ’peer-review’ af indkomne ansøgninger. Administrationen blev uddelegeret til et agentur, Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Nationale ECSAer kan fortsat søge støtte til aktiviteter gennem EACEA, noget DSE dog ikke har benyttet sig af.

⁹² Brev af 8. september fra Hjalte Rasmussen til DSEs bestyrelse og indehavere af Jean Monnet lærestole, eget arkiv.

- Seniorforsker Ole Wæver, Center for Freds- og Konfliktforskning, ”Hvad er de geopolitiske muligheder ved udvidelsen”?⁹³

En vigtig bestyrelsesmøde fandt sted den 10. juni 1997. Forinden havde kasserer Finn Østrup sendt et brev til Hjalte Rasmussen den 21. maj, hvori han gjorde opmærksom på nogle problemer med regnskabet for 2-årsperioden 1. januar 1994 – 31. december 1995, der var blevet revideret af Ernest & Young. I revisionsprotokollet var der gjort anmærkning om nogle manglende bilag. I samme brev skrev Finn Østrup: ”Da jeg nu har fungeret som kasserer i fem år, finder jeg det rimeligt, at en anden overtager hvervet. Bestyrelsen skal derfor vælge en ny kasserer”. I Kurt Klaudi Klausens referat fra bestyrelsesmødet hedder det: ”Kassereren fremlagde det reviderede regnskab for perioden 1994-95. Dette blev godkendt af bestyrelsen, idet der blev udtrykt utilfredshed med de manglende bilag. Finn Østrup indvilgede i at fortsætte som kasserer indtil næste ordinære valg på årsmødet i 1998.

Den 8. september 1997 meddelte Hjalte Rasmussen følgende: ”Mine mange forskellige gøremål her på fakultetet trækker desværre så [mange] veksler på min tid, at jeg er blevet enig med mig selv om, at 21 DSE-år må være nok: jeg har besluttet ikke at stille op til genvalg på 1998-generalforsamlingen”.⁹⁴

ooo OOO ooo

Blandt de der deltog i DSEs aktiviteter i 1990erne, og var med i bestyrelsen et par år var også Thomas Pedersen, der underviste i EU på Institut for Statskundskab i Århus. Han giver bl.a. en interessant karakteristik af Hjalte Rasmussen og fortæller lidt om aktiviteterne i den periode, og sammenligner med DSE i dag (se Box 2).

Box 3: Som Thomas Pedersen husker DSE i 1990erne

Så vidt jeg husker, var jeg medlem af DSE's bestyrelse i slutningen af 90-erne og starten af 00-erne. Kun et par år i selve ledelsen. Men jeg deltog i 90-erne i både møder og fester, også med deltagelse af Hjalte R. og Niels Thygesen. Hjalte husker jeg som en markant og farverig formand, som holdt nogle fascinerende taler ved DSE's fester: Han var jo et renaissance-menneske og polyhistor - hans viden strakte sig langt ud over juraen i snæver forstand. Det var derfor også ganske logisk, at han som disputatsemne havde valgt EU-domstolens politiske aktivisme. Jeg mener, man har undervurderet, i hvor høj grad Hjalte R. var en kontroversiel person i det danske og europæiske EU-miljø. Han talte jo Roma midt imod, så at sige, hvilket gav ham en del fjender (selv var jeg jo i øvrigt også ret kontroversiel pga. bl.a. nogle skarpe kronikker om EU). Om aktiviteterne i DSE i Hjaltes periode, husker jeg især, at der blev gjort en stor indsats for at hente foredragsholdere hjem udefra: DSE var vel i denne tidlige periode lidt mere politisk, end det er i dag, hvor selskabet vel er begyndt at ligne en filial af DIIS [Dansk Institut for Internationale Studier]. Hjalte brugte åbenlyst DSE som spydspids i sin politiske kamp. Niels Thygesen havde lidt denne samme tilgang til selskabet, dog var han knap så polemisk som Hjalte. Jeg mener du i dit festskrift med fordel kan betone denne udvikling i selskabets rolle fra at være en politisk og ofte ganske aktivistisk organisation, undertiden med et præg af det loge-agtige, vil nogle nok sige (EU-kritikere var ikke specielt velkomne), til at være en mere forskningsorienteret organisation med en fladere struktur. I Hjaltes dage havde formanden stor magt og resten af selskabet havde ofte karakter af vedhæng eller disciple.

Kilde: E-mail fra Thomas Pedersen til Finn Laursen, 30. november 2015.

⁹³ Eget arkiv. Det drejede sig naturligvis om regeringskonferencen, der forhandlede Amsterdam-traktaten.

⁹⁴ Diverse breve og referater i eget arkiv.

Den nye start i 1998: DSE bliver mere forskningsorienteret

DSEs formandskab blev overtaget af Morten Kelstrup i 1998. I den første periode gik der en del tid med at få styr på økonomien, hvortil den nye kasserer Mikael Kluth, RUC, bidrog. Samtidigt forberedtes et seminar om ”Perspektiver i dansk EU-forskning”, hvor Susana Borrás, RUC, bidrog med arbejdet. Seminaret fandt sted på RUC den 23. september 1999.

På et bestyrelsesmøde den 12. januar 1998 i Odense, hvor følgende var tilstede: Hans Henrik Holm, Morten Kelstrup, Kurt Klaudi Klausen, Hans Henrik Plaschke og Hjalte Rasmussen, blev det meddelt at følgende ikke ønskede at fortsætte i bestyrelsen: Ib Martin Jarvad, Kurt Klaudi Klausen, Nikolaj Petersen og Hjalte Rasmussen.⁹⁵ Det betød en lidt større udskiftning i bestyrelsen i 1998.

Generalforsamlingen i 1998 fandt sted i Odense den 16. marts. Mogens N. Pedersen blev valgt som dirigent. Den nyvalgte bestyrelse kom til at bestå af Niels Thygesen, Finn Østrup, Henrik Plaschke, Dorthe Frandsen, Jens Henrik Haahr, Thomas Pedersen, Mikael F. Kluth, Finn Laursen og Morten Kelstrup.⁹⁶

På et konstituerende bestyrelsesmøde på Institut for Statskundskab i København den 13. maj 1998 blev Morten Kelstrup valgt som formand, Mikael F. Kluth som kasserer og Jens Henrik Haahr som sekretær.⁹⁷

I et brev fra formanden til medlemmerne af 4. januar 1999 annonceredes en konference om ”Europas fremtid? Europaforskningens fremtid?” der skulle finde sted på Sandbjerg Gods, 22.-23. juni 1999. Inviterede talere var professor Geoffrey Edwards, Cambridge University, og professor Markus Jachtenfuchs, Freie Universität, Berlin.⁹⁸

Morten Kelstrup var forsker på Copenhagen Peace Research Institute (COPRI), og efterfølgende blev han professor i statskundskab ved Københavns Universitet.⁹⁹ Han havde været medlem af DSEs bestyrelse fra 1995. Han forblev formand indtil 2002 og derefter ordinær medlem af bestyrelsen frem til 2008.¹⁰⁰ Mortens ledelsesstil var meget ’inkluderende.’ I et brev til bestyrelsen af 6. juli 1998 indkaldte han bestyrelsen til møde den 26. august, hvor det vigtigste punkt på dagsordenen var ”hvad skal vi egentlig lave (som program etc.) for at fremme dansk europaforskning”. Selskabet begyndte at afholde årlige konferencer, hvor medlemmerne kunne fremlægge ’papers’ og få feedback med henblik på forbedringer inden de evt. blev udgivet som artikler i tidsskrifter, gerne gode internationale tidsskrifter. Som sådant tåler DSE i dag

---

⁹⁵ Referat, eget arkiv.

⁹⁶ Referat, eget arkiv.

⁹⁷ Referat, eget arkiv.

⁹⁸ I det arkivmateriale, jeg p.t. har adgang til, findes dog ingen bekræftelse på at konferencen fandt sted.

⁹⁹ Blandt Morten Kelstrups bogudgivelser kan følgende nævnes: *Denmark's Policy Towards Europe After 1945 - History, Theory and Options* (University Press of Southern Denmark) redigeret sammen med Hans Branner; *International Relations Theory and the Politics of European Integration – Power, Security and Community* (Taylor and Francis Ltd.) sammen med Michael Williams; og *Europa i forandring – en grundbog om EU's politiske og retlige system* (Gyldendal Akademisk) sammen med Marlene Wind og Dorte Sindbjerg Martinsen.

¹⁰⁰ Da jeg overtog formandskabet fra Morten Kelstrup i 2002 fik jeg en CD Rom med arkiv materiale fra hans periode som formand. De første dokumenter er fra 1995, hvor han hjalp med diverse aktiviteter, men der er flere fra 1998, et enkelt dokument fra 1996 og ingen fra 1997.

sammenligning med de bedste internationale akademiske foreninger. Det var altså 'call for papers' systemet, der blev indført.

Første "Call for papers" blev udsendt i sommeren 1999 til et DSE-seminar om "Perspektiver i dansk EU-forskning" på RUC den 23 september 1999. Et sidste udkast til program før seminaret havde en paneldiskussion, hvor følgende var inviteret: Nikolaj Petersen, Bent Greve, Bertil Heurlin, Ole Wæver og Niels Thygesen.¹⁰¹ Så var seminaret opdelt i arbejdsgrupper:

1. EU's institutionelle og retlige system og dets fremtid, ledet af Morten Kelstrup
2. Forholdet mellem politik og økonomi i EU, ledet af Michael Kluth
3. EU's betydning for sikkerhed og stabilitet i Europa, ledet af Henrik Larsen
4. Danmarks EU-politik – og samspillet mellem nationale politikker og EU-politik, ledet af Jens Henrik Haahr.

En deltagerliste pr. 1. september havde 41 navne.¹⁰² Et andet dokument af samme dato tyder på, at der har været ca. 15 papers fordelt på de fire grupper.

Den største aktivitet i 2000 var en konference på Handelshøjskolen, Dalgas Have, Frederiksberg, den 21. september 2000. Emnet var "Perspektiver i dansk EU-forskning". Talere udefra var Professor Johan P. Olsen, Arena, Oslo, der talte over emnet "En europæisk føderation? En nyinstitutionalistisk kommentar til Joschka Fischer's vision om en ny europæisk politisk orden" og Professor Philippe Schmitter, Det europæiske Universitetsinstitut, Firenze, der talte over emnet "The Euro-cooperation and Democracy in Europe".¹⁰³ Deltagerlisten har 58 navne. Deltagerne fordelte sig på fire grupper, hvor papers blev fremlagt:

1. EU's institutionelle udvikling, legitimitet, demokrati og retlige problemstillinger, ledet af Thomas Pedersen, Aarhus Universitet
2. EU's politiske økonomi, herunder også ØMU'ens perspektiver og EU og velfærdsstaterne, ledet af Michael Kluth, RUC
3. Danmark og EU, historisk og aktuelt. Desuden (enkelte, særligt historiske) studier af EU's sektorpolitikker, ledet af Morten Kelstrup, COPRI
4. Sikkerhed i Europa og EU som sikkerhedspolitisk aktør, ledet af Gorm Rye Olsen, Center for Udviklingsforskning, København

Der blev fremlagt ca. 20 'papers', de fleste på engelsk.

På det efterfølgende bestyrelsesmøde var følgende tilsted: Morten Kelstrup, Mikael Kluth, Thomas Pedersen, Henrik Plaschke, Finn Laursen og Jens Henrik Haahr.

I et brev fra Morten Kelstrup til medlemmerne af 13. marts 2001 annonceredes diverse aktiviteter, herunder et seminar om komparative regional integration i Odense, et seminar om EU, globalisering og governance, årsmøde i Århus i september, og en fælles konference med Dansk Selskab for Statskundskab på Hindsgavl Slot i oktober. Dertil diverse informationer om forskningsdatabase, hjemmeside, netværk, m.m.

---

¹⁰¹ Vi har ikke arkivmateriale, der bekræfter, at disse faktisk var tilstede.

¹⁰² Diverse dokumenter, Morten Kelstrup arkiv.

¹⁰³ Eget arkivmateriale.

Jeg var selv ansvarlig for konferencen i Odense om komparative regional integration. Den var baseret på åben indkaldelse af papirer, der fik god respons, bl.a. fra en del unge forskere fra Det europæiske Universitetsinstitut (EUI) i Firenze. En del af bidragene blev efterfølgende udgivet som bog, der solgte pænt.¹⁰⁴

Sommermødet om EU og globalisering i København-området blev udskudt og senere taget af dagsordenen.

Der blev holdt DSE bestyrelsesmøde den 29. august 2001 på COPRI i København. Til stede var Lykke Friis, Jens Henrik Haahr, Finn Laursen, Morten Kelstrup, Henrik Plaschke, Niels Thygesen og Marlene Wind. En diskussion af EU-forskningens situation fandt sted. Der var enighed om at EU-forskningen var fragmenteret og marginaliseret i Danmark.¹⁰⁵ Udvalgte dele af rapporten, der mest var skrevet af Jens Henrik Haahr, citeres in Box 4. Morten Kelstrup siger i dag: ”Hele formålet var jo at vise at dansk EU-forskning blev forsømt. Det lykkedes sådan set meget godt. Men der var ikke nogen større effekt af det. SSF gjorde europaforskningen til et prioritetsområde i 2003, men da det kom til bevillingsuddelingen, kunne man nu ikke se nogen væsentlig effekt!”¹⁰⁶

Box 4: Uddrag fra DSE's forskningsnotat

1. Sammenfatning

Dette notat kortlægger de politiske og økonomiske vilkår for den samfundsvidenskabelige EU-forskning i Norge, Sverige, Finland og Danmark. På trods af Norges ikke-medlemskab af EU er der et betydeligt forskningsprojekt hos ARENA. Norges fortsatte ikke-medlemskab medfører sammen med ARENA's afslutning i 2003 at forskningen sandsynligvis vil gå ned på et lavere niveau. Kortlægningen viste at Sverige og Finland som nye medlemmer af EU har oplevet en opblomstring af EU-forskningen. Opblomstringen er foranlediget af Sverige og Finlands ønske om at forstå udviklingen i EU, og få et afkast af medlemskabet. Det ser ud til at denne opblomstring vil vare ved i Sverige, mens de langsigtede fremtidsperspektiver for finsk EU-forskning er mere usikre. Indførslen af Euro'en i Finland vil dog medføre en aktiv debat- og forskningsaktivitet i den nære fremtid.

I sammenligning med de øvrige nordiske lande ligger Danmark dårligst hvad angår forsknings-aktivitet og hvad angår den politiske opmærksomhed omkring den samfundsvidenskabelige EU-forskning. De følgende forhold kan fremhæves:

- Forskningsbevillingerne til Europa- og EU-forskning er klart mindre i Danmark end i de andre nordiske lande
- Danmark er det eneste af de nordiske lande der ikke har et etableret eller planlagt center for Europa- og EU-forskning
- I modsætning til de øvrige nordiske lande kører der pt. ingen større EU-forskningsprojekter i Danmark
- Antallet af Europa- og EU-forskere i Danmark er mindre end i de andre nordiske lande på trods af Danmarks langvarige medlemskab af EF/EU.

....

6. Danmark

På trods af Danmarks mangeårige medlemskab af EF/EU, er der sammenlignet med de andre nordiske lande et betydeligt efterslæb i den samfundsvidenskabelige EU-forskning i Danmark.

6.1 DSE

Den danske ESCA-forening DSE (Dansk Selskab for Europaforskning) har ca. 100 medlemmer. Den faglige profil er domineret af statskundskab og økonomi med et tydeligt islæt af historikere. Foreningen har egen hjemmeside på internettet (www.europaforskning.dk). Foreningen etablerer pt. en forskerdatabase, hvor det bliver muligt at søge på danske forskere og deres forskning. Foreningen har et vist aktivitetsniveau, der bl.a. inkluderer årsmøder.

¹⁰⁴ Finn Laursen (ed.), *Comparative Regional Integration: Theoretical Approaches* (Ashgate 2002).

¹⁰⁵ Referat, Morten Kelstrup arkiv.

¹⁰⁶ E-mail fra Morten Kelstrup, 7. marts 2016.

6.2 CORE

Det største danske forskningsprogram indenfor EU-forskningen er CORE (Copenhagen Research Project on European Integration). CORE er lokaliseret på institut for statskundskab, Københavns Universitet. CORE blev etableret i 1991 og afsluttes i 2001. Bevillingsmæssigt blev programmet dog afsluttet i 1996. De 5 hovedforskningsområder er: 1) Teoretiske aspekter af europæisk integration 2) Legale og institutionelle aspekter af europæisk integration 3) Teknologiske og økonomiske aspekter af europæisk integration 4) Politiske og sikkerhedsmæssige aspekter af europæisk integration 5) Danmark og EU. Omkring 50 forskere har gennem forskellige netværk været tilknyttet projektet. Der har været tilknyttet en række doktor-stipendiater til programmet. Imellem 1993 og 1996 blev der givet 3 bevillinger på hhv. 150.000, 4 millioner og 3,5 millioner Dkr. Bevillingerne er kommet fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Den samlede finansielle ramme for hele programmet er således små 8 millioner Dkr.

6.3 DUPI

DUPI (Dansk Udenrigspolitisk Institut) foretager forskning og udredninger af internationale forhold og dansk udenrigspolitik. DUPI er en selvejende institution, der modtager et årligt tilskud fra staten. En del af DUPI's fastlagte opgaver er analyser og udredninger omkring europæiske forhold. EU står som en central del af denne opgave. Fra 1998 til 2001 har der været programmet "Project on European Union Negotiation Process", omhandlende analyser af europæiske 'grand-bargaining' processer. Projektet blev støttet af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd med en engangsbevilling på 850.000 Dkr. Årsbudgettet for DUPI er på 21,9 millioner Dkr. Europaafdelingen hos DUPI udgør ca. 1/5 af de samlede aktiviteter. Der er 5 forskere samt administrativt personale tilknyttet Europaafdelingen.

6.4 ERU

ERU (European Research Unit) er en enhed indenfor Center for Internationale Studier ved Ålborg Universitet. Centeret beskæftiger sig bredt Europa-emner, hvor EU-forskning indgår som en mindre del. Der er 7 eksterne forskere tilknyttet, men udover en engangsbevilling i slutningen af 80'erne har enheden ikke modtaget bevillinger til driften.

6.5 Jean Monnet Centre

Der findes Jean Monnet Centre ved Odense, Aarhus og Roskilde Universiteter. Jean Monnet Centeret i Odense er kombineret med CFES (Centre for European Studies) oprettet i 2000. Der er på den måde knyttet en række forskningsaktiviteter til Jean Monnet Centeret i Odense. I følge CFES' formand Andreas Cornett har der været 3-4 forskningsprojekter indenfor samfundsvidenskabelig EU-forskning indtil videre. Et af de større havde et budget på 25.000 Euro over en 2 1/2 årlig periode (100 Euro = 744 Dkr.). Jean Monnet Centrene ved Aarhus og Roskilde Universiteter er hovedsagelig formidlings- og informationscentre.

6.6 Vurderinger af de politiske og økonomiske rammer

Kilderne er Morten Kelstrup, Københavns Universitet og formand for DSE og Torsten Borring Olesen, Aarhus Universitet og medlem af bestyrelsen i DSE. I følge Kelstrup er den politiske opmærksomhed omkring EU-forskning meget lille. EU-forskningen er stort set marginaliseret alle steder. Årsagen skal findes i bevillingssystemet, der i vid udstrækning overser EU-forskningen. Den sidste større bevilling fandt sted i starten af 1990'erne. Set i lyset af de betydelige midler der bliver sat i EU-oplysningskampagner er står midlerne til EU-forskningen tilbage som meget begrænsede. Fremtidsudsigterne ser ikke ud til at give en umiddelbar forbedring af forholdene for samfundsvidenskabelig EU-forskning. Danmark vil stadig halte bagefter. Der vil ske en kontinuerlig emnemæssig udvikling af EU-samarbejdet, som Danmark bliver nødt til at følge med i. Men bevillingerne vil formentlig stadig halte bagefter denne emnemæssige udvikling. Torsten Borring Olesen finder ikke, at der finder særlig meget decideret samfundsvidenskabelig EU-grundforskning sted. Anvendt forskning og oplysningskampagner ser ud til at få førsteprioritet ved bevillinger. I lighed med Kelstrup mener Olesen at årsagen skal findes i den danske forskningsstruktur, hvor forskningsrådene bestemmer hvad der skal gives penge til. På trods af visse intentioner om at styrke dansk EU-forskning, bliver det aldrig rigtig til noget. Med hensyn til de økonomiske rammer for dansk EU-forskning, kan der laves en optælling ud fra stamdata for danske Europaforskere. Bedømt ud fra disse findes der ca. 15-20 forskere, inklusive ph.d.-stipendiater, der har EU som den væsentligste del af deres forskning. For 50-60 forskere udgør EU en del af deres forskningsarbejde.

Kilde: Dansk Selskab for Europaforskning, *Vilkårene for den samfundsvidenskabelige EU-forskning i Norge, Sverige, Finland og Danmark* (November 2001). Tak til Morten Kelstrup for at have fremskaffet kopi.

Årsmødet den 28. september 2001 fandt sted i Århus. Emnet var igen ”Perspektiver i dansk EU-forskning”. Der var fire arbejdsgrupper om institutioner, politisk økonomi, Danmark og EU, samt Sikkerhed i Europa. Professor Markus Jachtenfuchs tale om ”The Constitution of the European Union: its form, emergence and impact” og lektor og Jean Monnet professor Knud Erik Jørgensen, Aarhus Universitet, talte over emnet ”Constructing Europe – Constructing Theories”. (Ben Rosamond der havde været inviteret meldte afbud i sidste øjeblik). 39 forskere deltog, heraf 10-12 ph.d. studerende. Der blev fremlagt 16 papirer på konferencen.¹⁰⁷

I et brev til bestyrelsen af 27. december 2001 omtalte Morten årets aktiviteter, herunder støtte på 59.000 kr. fra EU-nævnet til DSE’s hjemmeside projekt. Og så havde han følgende ”vigtige meddelelse”: ”... jeg ønsker at gå af som formand for selskabet. Der er ikke noget specielt dramatisk i det. De vigtigste grunde er at jeg allerede har siddet længe, og at jeg har brugt megen tid på DSE. Desuden er rotation på sin plads på denne type poster”.

Et bestyrelsesmøde fandt sted den 6. februar 2002. Til stede var Mikael Kluth, Susana Borrás, Jens Henrik Haahr, Finn Laursen, Morten Kelstrup og Ulla Holm. Selskabets formue var nu opgjort til 107.000 kr. E-mail listen havde 91 medlemmer. Den 12. marts 2002 blev et brev sendt til medlemmerne, der omtalte et fremtidigt seminar på RUC om den åbne koordineringsmetode arrangeret af Susana Borrás og et seminar om Nice-traktaten organiseret i Odense af Finn Laursen. Den diskussion, der havde været i bestyrelsen af EU forskningens vilkår blev også omtalt. Det udarbejdede notat var lagt på DSE’s hjemmeside og sendt til centralt placerede personer.¹⁰⁸

Et brev af 4. juni 2002 fra Morten Kelstrup til bestyrelsen nævner, at Finn Laursen var blevet leder af Centret for Europastudier ved Syddansk Universitet, og at han var villig til at stille op som formandskandidat. Finn havde ugen før repræsenteret formanden ved ECSA-Europe/World møde i Bruxelles. Årsmødet om ”Den europæiske Union: Nye udviklinger og perspektiver” var nu planlagt til at finde sted den 16. september i DUPIs lokaler i København.¹⁰⁹

Et bestyrelsesmøde fandt sted den 30. august 2002 på Morten Kelstrups kontor på COPRI i København. Til stede var Ulla Holm, Morten Kelstrup, Michael Kluth, Finn Laursen, Thomas Pedersen og Niels Thygesen. Morten nævnte, at EU-nævnet havde afslået en ansøgning om støtte til årsmødet, med den begrundelse, at spredningseffekten ville være for lille, en begrundelse Morten fandt var en provokation: ”Den viste noget om de bevilgende politikeres populisme og manglende blik for forskningens spredningsvirkninger”. Det forestående årsmøde og den ordinære generalforsamling blev omtalt. Da der var lagt op til formandsskifte takkede Niels Thygesen Morten for sin indsats for DSE.¹¹⁰

---

¹⁰⁷ Rapport, Morten Kelstrup arkiv.

¹⁰⁸ Morten Kelstrup arkiv. Jeg mangler fortsat at få lokaliseret rapporten med titlen ”Vilkårene for den samfundsvidenskabelige EU-forskning i Norge, Sverige, Finland og Danmark”

¹⁰⁹ Morten Kelstrup arkiv.

¹¹⁰ Morten Kelstrup arkiv.

Finn Laursens seminar om Nice-traktaten fandt sted på Syddansk Universitet den 6.-7. september 2002. Efterfølgende blev de fremlagte papers udgivet sammen med andre specielt inviterede bidrag.¹¹¹

Til årsmødet var Europaminister Bertel Haarder inviteret til at tale om ”Visioner on EU’s fremtid: Problemer og perspektiver”, og fhv. udenrigsminister Mogens Lykketoft om samme emne. Der var fire paneler:

1. Konsekvenser af euro-samarbejdet, ledet af Michael Kluth
2. EU’s bidrag til indre og ydre sikkerhed, ledet af Jean Monnet professor Morten Kelstrup og seniorforsker Ulla Holm
3. Forfatningsdebatten: EU’s retlige basis og institutionelle fremtid, ledet af lektor Marlene Wind
4. EU’s retlige- og indre samarbejde: Asyl- og migrationspolitik, ledet af forskningschef Lykke Friis.¹¹²

Box 5: Morten Kelstrups formands beretning til den ordinære generalforsamling i Dansk Selskab for Europaforskning (DSE) den 16. september 2002 på DUPI

Denne beretning gælder de to år der er gået siden den sidste ordinære generalforsamling i DSE der blev afholdt i forbindelse med årsmødet på RUC den 21. september 2000.

Bestyrelsen har i perioden siden denne generalforsamling bestået af Susana Borrás, Lykke Friis, Jens Henrik Haahr, Ulla Holm, Morten Kelstrup, Michael Kluth, Finn Laursen, Thorsten Borring Olesen, Thomas Pedersen, Henrik Plaschke, Niels Thygesen, og Marlene Wind. I hele perioden har Morten Kelstrup været formand, Jens Henrik Haahr sekretær og næstformand og Michael Kluth kasserer. De har tilsammen udgjort forretningsudvalget der har taget sig af løbende opgaver. Der er afholdt fire bestyrelsesmøder: Den 22. november 2000, den 29. august 2001, 6. februar 2002 og 30. august 2002. Det meste af arbejdet er foregået ved e-mail-kontakt og ved delegation til forretningsudvalget eller andre (enkeltpersoner eller udvalg).

Der har været et godt og positivt samarbejde i bestyrelsen. Tidligere tiders problemer angående regnskaber mv. er overstået, og der har været en grundlæggende enighed om foreningens virke. Udvidelsen af bestyrelsen på sidste generalforsamling har rettet lidt op på den skæve kønsfordeling. I praksis har det nok vist sig at det er lidt i overkanten at have en bestyrelse på 12 personer, uanset den fordel der ligger i bredere repræsentativitet og i det at man bedre kan tåle afbud. Man kan eventuelt nøjes med en mindre bestyrelse i fremtiden.

DSE afholdt vellykkede årsmøder både i 2000 og 2001 i form af konferencer om perspektiver i dansk EU-forskning. Der var gode oplægsholdere, ganske godt fremmøde og mange tilmeldte papirer af god kvalitet. Møderne levede op til deres faglige og sociale formål. Der var dog visse tendenser til at arbejdet i grupperne kom til at mangle fokus. Derfor har vi ved tilrettelæggelsen af dette års møde valgt en lidt anden form. Vi vil forsøge at få lidt mere samling på debatterne ved at lave paneler om udvalgte forskningsemner af samfundsmæssig relevans i stedet for grupper om tilmeldte papirer. Det bør naturligvis efterfølgende i lyset af erfaringerne diskuteres om dette er en bedre form end den hidtidige, og hvad retningslinjerne skal være for fremtiden. Generelt gælder at det er lykkedes at gøre det til en tilbagevendende begivenhed at afholde DSE’s årsmøder i form af konferencer. Det er nok en tradition der bør fortsættes.

¹¹¹ Finn Laursen (ed.), *The Treaty of Nice: Actor Preferences, Bargaining and Institutional Choice* (Leiden: Martinus Nijhoff Publishers/Academic Publishers Brill, 2006).

¹¹² Morten Kelstrup arkiv.

Ud over de årlige konferencer har DSE, traditionen tro, været medarrangør ved andre konferencer. Således var vi medarrangør ved en konference i maj 2001 om "komparativ regional integration" sammen med Jean Monnet Centeret ved Syddansk Universitet. Desuden var DSE medarrangør ved en konference om "politologien og Europaforskningen" i november 2001 sammen med Dansk Selskab for Statskundskab. Begge konferencer var vellykkede. Konferencen med Dansk Selskab for Statskundskab var givetvis med til at gøre opmærksom på at politologisk europaforskning er et særdeles underprioriteret område i Danmark.

DSE har også bidraget til danske forskeres deltagelse i internationale konferencer. Således var DSE formel medarrangør til en konference om "The EU, the Baltic States and the Northern Dimension" i London i november 2000. DSE tilbød også at støtte deltagelse i den konference som Syddansk Universitet afholdt i september 2002 om Nice-traktaten.

Vi har i DSE's bestyrelse været bekymrede over den danske europaforskningens relativt svage stilling. Dette står noget i kontrast til den betydning EU har og i stigende grad får for det danske samfund og dansk politik. Vi har ved flere lejligheder drøftet både årsagerne hertil og hvad vi eventuelt kan gøre. Mens Danmark i begyndelsen af 1990'erne klart var foran vores nordiske venner angående EU-forskning, synes billedet nu at være at Danmark halter bagefter, ikke mindst bevillingsmæssigt. Der er tilsyneladende en del barrierer for at skabe stærke miljøer for europaforskning i Danmark. Nogle barrierer har at gøre med tendensen til at europaforskningen marginaliseres på universiteterne. Baggrunden er formentligt at emnet falder mellem traditionelle fagdiscipliner og derfor nedprioriteres. Andre årsager til den svage stilling kan være at danske politikere ikke er særligt positive over for det at have en stærk, dansk europaforskning. Det er markant at de mange penge til oplysning om EU ikke medtager EU-forskning. Jeg skal i denne sammenhæng nævne at DSE af EU-nævnet fik afslag på en ansøgning om støtte til den konference der afholdes den 16. september. EU-nævnet vurderede at initiativet ikke ville have en stor spredningseffekt! Vi må undre os den måde hvorpå de nye politikere i EU-nævnet vurderer hvad der er oplysning og "spredningseffekt" på dette område.

Efter overvejelser over hvad vi i foreningen kunne gøre for at fremme dansk europaforskning, besluttede vi at lave en lille undersøgelse der tegnede et billede af den danske EU-forskning sammenlignet med den tilsvarende forskning i andre nordiske lande. Rapporten fra undersøgelsen der blev lavet af Jens Henrik Haahr og Herik Vinther, findes på DSE's hjemmeside på internettet (www.europaforskning.dk). Vi har sørget for udbredelse af rapporten til relevante kredse. Muligvis har den – sammen med arrangementet med Dansk Selskab for Statskundskab – været medvirkende til at SSF for 2003 vil gøre europaforskning til ét af sine satsningsområder. Det centrale spørgsmål er nu om der er tilstrækkelig styrke i forskningsmiljøerne til også at udnytte de nye muligheder.

En vigtig aktivitet har været DSE's hjemmeside og den tilknyttede mail-service. Der er omkring 100 tilmeldte til mail-servicen. DSE søgte i efteråret 2000 EU-nævnet om midler til at gøre hjemmesiden til en egentlig basis over dansk europaforskning og danske europaforskere. Vi fik midlerne, og vores sekretær, Jens Henrik Haahr har gennemført en oparbejdning der gør at det i hvert fald er blevet en ganske god hjemmeside. Jens Henrik fortjener særlig ros for sin indsats for hjemmesiden og sin pasning af mail-servicen. På et tidspunkt lagde vi op til at lave særlige, emneorienterede forskningskredse i tilknytning til mail-servicen. Vi har dog måttet konstatere at vi ikke – på basis af vores frivillige arbejdskraft i foreningen – har haft kapacitet til at sætte en sådan aktivitet effektivt i gang.

Hjemmesiden har øget kontakten til medlemmerne. Vi må indrømme at vi har visse problemer med helt nøjagtigt at sige hvor mange medlemmer vi har. Ordningen med kollektive medlemskaber betyder at vi ikke ved hvor mange der skal regnes som medlemmer inden for hver enkelt institution. Desuden har vi vedtaget at behandle forskere og forskningsinteresserede som medlemmer, uanset om de har betalt kontingent i det seneste år, simpelthen for at gøre foreningen til et forum for Europaforskning og ikke kun til en forum for de betalende. Man kan altså være "free rider", men det er ikke velset! Formentligt er det rigtigt at vi har seks kollektive medlemmer og omkring 40 individuelle, betalende medlemmer. Vi er dog i alt oppe på en modtagerkreds for vores udsendelser på omkring 100.

Sekretariatet har i perioden været delt på den måde at e-mail-aktiviteterne og selve sekretærfunktionen har ligget hos Jens Henrik Haahr på Danmarks Journalisthøjskole, mens den anden del af sekretariatet – bl.a. udsendelserne til medlemmerne – har ligget hos undertegnede, Morten Kelstrup. Det vil i den her omhandlede periode sige at hovedadressen har været på COPRI, Center for Freds- og Konfliktforskning. Der vil nu igen komme ændringer i dette. Det er beklageligt at det ikke hidtil er lykkedes at finde en stabil institutionel ramme for DSE. Jeg håber at problemet vil blive løst bedre i fremtiden.

DSE har ligesom tidligere taget del i det internationale samarbejde der er knyttet til ECSA-organisationerne. (ECSA står for European Community Studies Associations). DSE er som den danske ECSA medlem af ECSA-Europe der igen er medlem af ECSA-World. Den sidste er mere en papirorganisation end en realitet. ECSA-Europe har i længere tid været i krise. Man kan sige at prisen for at EU-Kommissionen kan finansiere møderne i ECSA er blevet at ECSA-aktiviteterne i højere grad er blevet koblet sammen med Jean Monnet-programmet. Dette er ikke, set fra vores synspunkt, særligt tilfredsstillende. Vores linie har hele tiden været at vi støtter at ECSA-organisationerne prioriterer forskning og et samarbejde om forskning mellem de europæiske organisationer, mens vi er imod at ECSA-aktiviteterne skal ses som – eller blive til – propaganda for EU. Flere medlemmer af bestyrelsen har deltaget i internationale aktiviteter på EU-området, men vi har ikke som forening haft kapacitet til et større samarbejde med andre ECSA-organisationer. Der ville utvivlsomt være gode muligheder for at dyrke disse netværk såfremt man var en stærkere organisation.

Sammenfattende vil jeg gerne tegne et balanceret billede af vores situation. Som det er fremgået, er det den dominerende opfattelse i bestyrelsen at det ville været godt hvis der var en meget stærkere dansk EU-forskning, og at de samlede aktiviteter angående dansk EU-forskning var mere omfattende. Min personlige mening er endnu stærkere: at det virkeligt, i lyset af EU-spørgsmålenes betydning for Danmark, er for dårligt at vi ikke har et langt højere aktivitetsniveau i Danmark angående studier af EU. Der er alt for mange institutionelle og måske også politiske barrierer for at denne forskning fremmes. Set i dette lys kan vi godt tegne et negativt billede. Den generelle situation smitter jo i nogen grad af på vores forening. Og naturligvis er det vanskeligt at drive en forening på vores vilkår: på basis af medlemskontingenter, med frivillig arbejdskraft i bestyrelsen, med meget lidt institutionel støtte, og meget lidt offentlig støtte, f.eks. med en nødvendighed af at skrive ansøgninger for stort set alle delaktiviteter for at opnå støtte fra sag til sag. På disse vilkår er det naturligvis begrænset hvad foreningen vil kunne yde.

På den anden side er arbejdet i DSE – i lyset af vore basale vanskeligheder – gået ganske udmærket i den forløbne periode. Vi har holdt liv i foreningen, har haft mange gode arrangementer, og har faktisk, trods alt, et dansk netværk på området. Foreningen fungerer internt meget bedre end for få år siden. Det er også godt at der *er* visse nye positive tendenser til at forskningen på EU-området bliver styrket. F.eks. er der stabile aktiviteter ved de nye Jean Monnet centre og Centeret for Europastudier. Personligt glæder det mig at Københavns Universitet nu endelig har fået taget sig sammen til at lave en nye masteruddannelse på EU-området. Og der kan forhåbentligt komme endnu mere i gang ved at europaforskning bliver et nyt satsningsområde fra forskningsrådene. Så selv om vilkårene for dansk europaforskning og DSE fortsat er vanskelige, er der også positive perspektiver.

Til slut vil jeg nævne at jeg har valgt at træde ud af bestyrelsen ved denne generalforsamling. Mine begrundelser er at jeg har været med i DSE længe, at det faktisk er belastende at bruge meget organisatorisk arbejde i en sådan organisation, og desuden at det efter min opfattelse er vigtigt i en sådan sammenhæng at gå af i tide og lade andre komme til. Det primære mål jeg satte mig, da jeg i 1998 sagde ja til at blive formand, var at få foreningen til at fungere bedre og sikre dens overlevelse. Dette er, vil jeg mene, realiseret, og det glæder mig. Da jeg desuden ved at der er en anden der er villig til at overtage formandsrollen efter mig, synes jeg tiden er inde. Lad mig derfor til slut sige tak for et godt samarbejde, særligt til de øvrige medlemmer af bestyrelsen, men også til de mange andre der har været aktive angående dansk europaforskning, blandt andet dem der har bakket op om årsmøderne. Og lad mig ønske både DSE, den person der bliver formand efter mig, og dansk europaforskning i det hele taget en god og frugtbar fremtid!

Morten Kelstrup

De seneste år (2002-2016)

Siden Morten Kelstrups formandskab har selskabet haft følgende formænd:

- Finn Laursen, Syddansk Universitet, 2002-2004
- Knud Erik Jørgensen, Aarhus Universitet, 2004-2006
- Susana Borrás, Copenhagen Business School, 2006-2011
- Derek Beach, Aarhus University, 2011-2013
- Christilla Roederer-Rynning, Syddansk Universitet, 2013-

DSE's generalforsamlingen den 16. september 2002 valgte følgende til bestyrelsen:

- Michael Kluth,
- Jens Henrik Haahr,
- Finn Laursen,
- Marlene Wind,
- Niels Thygesen,
- Thorsten Borring Olesen,
- Henrik Plaschke,
- Knud Erik Jørgensen,
- Susana Borrás
- Ulla Holm.¹¹³

Efterfølgende blev Finn Laursen valgt til formand, Jens Henrik Haahr til næstformand og sekretær og Michael Kluth som kasserer. Til det følgende bestyrelsesmøde den 18. november 2002 på RUC var følgende medlemmer tilstede: Finn Laursen, Susana Borrás, Michael Kluth, Henrik Plaschke, Knud Erik Jørgensen og Jens Henrik Haahr. Årsmødet for 2003 var nu under forberedelse i Ålborg, ledet af Henrik Plaschke og Søren Dosenrode.¹¹⁴

Bestyrelsen mødtes den 7. februar 2003 på Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet. Til stede var Finn Laursen, Susana Borrás, Henrik Plaschke, Knud Erik Jørgensen, Ulla Holm og Torsten Borring Olesen. Bl.a. årsmødet i Ålborg blev diskuteret. Det samme blev muligheden af en større ansøgning til SSF. Så fulgte en bestyrelsesmøde på Institut for Statskundskab på SDU den 26. februar 2003. Til stede var Finn Laursen, Susana Borrás, Henrik Plaschke, Knud Erik Jørgensen, Michael Kluth, samt Finns studentermedhjælper Laura Lund Olsen, der i det følgende blev en god hjælp. Selv om Europaforskning var blevet udnævnt til satsningsområde gav det sig desværre ikke udslag i bevillingerne, blev det oplyst på mødet.

På bestyrelsesmødet den 29. august 2003 på Institut for Statskundskab i København var følgende tilsted: Finn Laursen, Henrik Plaschke, Knud Erik Jørgensen, Michael Kluth, Ulla Holm og Marlene Wind. Det blev oplyst på mødet at Morten Klstrup var blevet professor på Københavns Universitet med ansvar for Europa-studier. Knud Erik Jørgensen havde afholdt succesrig PhD kursus på Sandbjerg, med DSE støtte på 12.000 kr. Centre for European Studies på SDU, hvor Finn Laursen havde overtaget ledelsen efter Jørgen Drud Hansen, var nu operativ igen. Udgivelse af working papers var begyndt på ny. Jens Henrik Haahr meddelte, at han ønskede at træde ud af bestyrelsen, dan han havde fået nyt job.¹¹⁵

---

¹¹³ Referat, eget arkiv.

¹¹⁴ Referat, eget arkiv.

¹¹⁵ Diverse referater, eget arkiv

DSEs årsmøde i 2003 fandt sted den 27.-28. september på Aalborg Universitet, hvor Henrik Plaschke og Søren Dosenrode tog sig af det meste af det praktiske. Eksterne talere var Marc Abélès, CNRS, Paris, om "Virtual Europe", Michael Smith, Loughborough University, om "The EU and the Management of American Power", samt Loukas Tsoukalis, National University of Athens om "Economic Governance and Democratic Choices in European integration". Der var fem grupper, eller workshops, som de blev kaldt:

1. Policies, Governance og styringsrationaliteter i EU, ledet af Jens Henrik Haahr
2. Dansk EU-politik, ledet af Morten Kelstrup
3. EU's eksterne relationer I, ledet af Knud Erik Jørgensen
4. EU's eksterne relationer II, ledet af Jens Ladefoged Mortensen
5. EU konventet, ledet af Finn Laursen

Der var ca. 16 papers. En mailing liste fra september 2003 har nøjagtigt 100 navne.¹¹⁶

Årsmødet i 2004 fandt sted på SDU i Odense. Programmet blev indledt med en panel af 'keynote' foredrag bestående af

- Prof. Dr. Edgar Grande, Technische Universität München, „European Governance: A Cosmopolitan Perspective“
- Prof. Dr. Beate Kohler-Koch, Mannheimer Zentrum für Europäische Sozialforschung, "How participatory and how democratic is 'Participatory Democracy'?"
- Dr. Christine Neuhold, European Studies Programme, University of Maastricht, "The Democratic Challenge in the new European Constitution"

'Discussants' var professor Morten Kelstrup, Københavns Universitet, og lektor Susana Borrás, Roskilde Universitet.

Næste dag var der seks paneler, der kørte parallelt:

- The Constitutional Treaty, ledet af Finn Laursen
- Economic Governance, ledet af Susana Borrás
- Democratic legitimacy and the EU, ledet af Morten Kelstrup
- The EU's External Relations, ledet af Knud Erik Jørgensen
- EU Enlargement, ledet af Christilla Roederer-Rynning, SDU
- Economic Aspects of European Integration, ledet af Jørgen Drud Hansen, Vilnius University.

Der deltog ca. 40 i årsmødet. 'Call for papers' var udsendt internationalt, hvilket betød at der var mange udenlandske bidrag. Der var samlet godt 30 papers, hvoraf ca. en tredjedel var fra forskere, der repræsenterede udenlandske universiteter.¹¹⁷

På årets sidste generalforsamling på Institut for Samfundsvidenskab og Erhvervsøkonomi på RUC den 16. december 2004 meddelte Finn Laursen, at han ønskede at gå af som formand. Ud over årsmøderne i Ålborg i 2003 og i Odense i 2004 nævnte han følgende aktiviteter:

- EU og Tyrkiet seminar arrangeret af Ulla Holm på DIIS

---

¹¹⁶ Eget arkiv.

¹¹⁷ Program m.m. i eget arkiv.

- Forfatningstraktat seminar arrangeret af Susana Borrás på RUC
- EMU og udvidelse forelæsning arrangeret på RUC.¹¹⁸

På det efterfølgende bestyrelsesmøde blev Knud Erik Jørgensen valgt som formand, Sten Rynning som sekretær og Michael Kluth som kasserer.¹¹⁹

På det første bestyrelsesmøde i 2005, den 21. februar på Institut for Statskundskab i Århus, hvor Knud Erik Jørgensen, Susana Borrás, Derek Beach, Dorte Martinsen og Sten Rynning var tilstede, blev Susana Borrás valgt til næstformand.¹²⁰

Den 27.-28. oktober 2005 arrangerede Finn Laursen på vegne af Centre for European Studies (CFES) på SDU samt DSE den 22. Taiwan-European Conference på SDU. Partneren i Taiwan var Institute of International Relations (IIR), National Chengchi University, der hvert år arrangerer en sådan konference med europæiske partnere, skiftevis i Taipei og i Europa. Lederen af den taiwanesiske delegation var professor Bih-jaw Lin, og koordinator på deres side var Dr. Francis Yi-hua. Ved åbningen talte bl.a. H.E. Ambassador Frederic P.N. Chang fra Taiwan og Knud Erik Jørgensen som DSE formand. Der var papers både fra Taiwan og Europa fordelt på følgende paneler:

1. Recent developments in the EU
2. EU Policies and External Relations
3. The EU and East Asia
4. Security Issues
5. Regional developments in East Asia

Følgende danske forskere bidrog med papers: Rasmus Leander og Laura Lund Olsen (SDU), Peter Nedergaard (CBS), Sten Rynning (SDU), og Rens van Munster (SDU), samt Liselotte Odgaard, AU. Andre europæiske forskere der bidrog, var Dr Alojzy Z. Nowak, Professor and Dean, Warsaw University School of Management, Dr. Philip Towle, Reader, Cambridge University, og Dr Sebastian Bersick, Research Fellow, European Institute for Asian Studies, Brussels. Følgende forskere fra danske universiteter bidrog som discussants: Derek Beach (AU), Johannes Michelsen (SDU), Knud Erik Jørgensen (AU), Søren Riishøj (SDU) og Susana Borrás (RUC).¹²¹ Det lykkedes ikke at få danske Kina-forskere til at deltage. Jeg tror nok de var nervøse for, at det ville skade deres relationer to Forlkerepublikken Kina.¹²² Taiwanenserne ønskede at besøge DIIS. Det kunne ikke lade sig gøre. Man havde for travlt, lød det fra DIIS's direktør!

¹¹⁸ Referat af generalforsamling, eget arkiv.

¹¹⁹ Referat af bestyrelsesmøde, 16. december 2004, Susana Borrás arkiv.

¹²⁰ Referat af bestyrelsesmøde, 21 februar 2005, Susana Borrás arkiv. Også i Christilla Roederer Rynning arkiv.

¹²¹ En gruppe af 12 studerende fra min undervisning, "The Political Economy of European Integration," deltog og skrev efterfølgende en rapport: Dennis Christiansen, et al. "Report from 22nd Taiwan-European Conference, 27-28 October, 2005: EU-25 and East Asia: Cooperation and Conflict in the 21st Century," *CFES Working Paper No 25/2005*. Centre for European Studies, University of Southern Denmark.

¹²² Selv har jeg besøgt Taiwan mange gange, siden jeg først fremlagde et paper om EU-Taiwan handelsrelationer på en konference ved Academia Sinica, Taipei, i April 1994. Efterfølgende blev det udgivet som Finn Laursen, "EC Trade Policy, GATT and the ROC," in Cen-Chu Shen and Yann-Huei Song (eds.), *EC Integration and EC-ROC Relations*. Taipei: Institute of European and American Studies, Academia Sinica, 1995, pp. 177-232. I marts 2002 gæsteforelæste jeg ved Tamkang Universitets Graduate Institute of European Studies. Disse forelæsninger blev efterfølgende udgivet som Finn Laursen, *The Future of European Integration*. Tamkang Chair Lecture Series 140. Tamsui, Taipei: Tamkang University Press, 2003. Disse og andre besøg i Taiwan har ikke forhindret mig i at være Schuman Professor ved Fudan

Der var et bestyrelsesmøde på Institut for Statskundskab i Odense den 28. oktober 2005, efter Taiwan konferencen. Følgende var tilstede: Knud Erik Jørgensen, Susana Borrás, Dorte Martinsen, Sten Rynning, Ulla Holm, Ann-Christina Knudsen og Jan Guldager. Det blev vedtaget at genoptage årsmøderne i Danmark, da sidste årsmøde i Zagreb i forbindelse med UACES konference der havde været en begrænset succes.¹²³

På bestyrelsesmøde 19. maj 2006 trådte Sten Rynning ud og Christilla Roederer-Rynning trådte ind og blev samtidigt sekretær. Søren Dosenrode nævnte, at han og Wolfgang Zank havde fået oprettet et Center for Komparative Integrationsstudier i Ålborg. Det blev meddelt at Finn Laursen havde fået orlov på SDU.¹²⁴

Årsmødet i 2006 fandt sted på Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet, 24.-25. august. Der var workshops om

1. Institutionelle forhold, ledet af Morten Kelstrup
2. Eksterne relationer, ledet af Jens Ladefoged Mortensen
3. Teori og forskningsdesign, ledet af Derek Beach
4. Policy og politics-relaterede emner, ledet af Christilla Roederer-Rynning

Der var også et par paneldebatter, inklusive en om Refleksionspause og forfatningstraktat, der blev indledt med oplæg af Derek Beach, Morten Kelstrup og Marlene Wind. En foreløbig deltagerliste med anmeldte papers havde 22 navne med 21 papers.¹²⁵

Der var bestyrelsesmøde i Århus den 25. august 2006. Følgende var tilstede: Knud Erik Jørgensen, Susana Borrás, Christilla Roederer-Rynning, Morten Kelstrup, Derek Beach, Catharina Sørensen, Kennet Lynggaard og Ian Manners. Det blev meddelt at Henrik Plaschke havde indvilget i at blive DSEs nye kasserer.¹²⁶

Der blev afholdt generalforsamling på Københavns Universitet den 3. november 2006. Jan Guldager, Ulla Holm og Michael Kluth genopstillede ikke til bestyrelsen. Genvælt blev Henrik Plaschke, Dorte Martinsen, Ann-Christina Lauring Knudsen, Morgen Kelstrup, Derek Beach, Christilla Roederer-Rynning, Knud Erik Jørgensen, Susana Borrás. Nyvalgt blev Catharina Sørensen, Ian Manners og Kennet Lynggaard. På det efterfølgende bestyrelsesmøde genopstillede Knud-Erik Jørgensen ikke som formand. Susana Borrás blev valgt til ny formand. Christilla Roederer-Rynning blev genvælt som sekretær.¹²⁷

I 2007 var der indkaldt til bestyrelsesmøde den 19. februar. Til stede var Susana Borrás, Henrik Plaschke, Catharina Sørensen, Kenneth Lynggaard og Dorte Martinsen. Et DIIS arrangement vedrørende Romtraktatens 50 år i samarbejde med DSE og KU, der skulle finde sted den 20. marts,

---

Universitet i Shanghai i 1998-99, og gæsteforsker ved Sichuan Universitet, Chengdu, i sommeren 2014 og ved Renmin Universitet, Beijing, i sommeren 2015. Der har efterhånden i flere år været gode kontakter mellem universitetsforskere på begge sider af Taiwan strædet, så hvad skyldes danske Kina-forskeres berøringsangst?

¹²³ Referat, Christilla Roederer-Rynning arkiv.

¹²⁴ Referat, Borrás arkiv. Finn Laursen tilbragte de næste syv år som Canada Research Chair (CRC) in EU Studies ved Dalhousie University, Halifax, Nova Scotia, Canada, hvor han også blev leder af European Union Centre of Excellence (EUCE).

¹²⁵ Diverse arkivmateriale, Borrás arkiv.

¹²⁶ Referat, Borrás arkiv.

¹²⁷ Referater, Borrás arkiv.

blev nævnt. Det følgende årsmøde, der var planlagt til at finde sted på Roskilde Universitet den 23.-24. august blev planlagt.¹²⁸

Årsmødet i 2007, der fandt sted på Institut for Samfund og Globalisering på RUC den 23.-24. august, fokuserede på emnet var ”Den Europæiske Union: Nye udviklinger og perspektiver”. To keynote speakers var inviteret udefra, nemlig Professor Erik O. Eriksen, Oslo, og Professor Ben Rosamond, Warwick. Der var følgende paneler:

1. EU og verden, ledet af Henrik Larsen (KU)
2. EU og medlemslandene: Europæisering og nationale transformationsprocesser, ledet af Kennet Lynggaard (RUC)
3. Visioner om Europa, ledet af Ian Manners (DIIS) og Catharina Sørensen (DIIS)
4. Nyere udviklinger i EU policies, ledet af Susana Borrás (RUC)
5. Legitimitet og demokrati i EU, ledet af Morten Kelstrup.¹²⁹

Der var generalforsamling den 24. august 2007 på RUC. Susana Borrás berettede om årets arrangementer og aktiviteter. Michael Kluth fremlagde regnskabet.¹³⁰

I 2008 var der bestyrelsesmøde den 25. februar 2008 på CBS. Til stede var Knud Erik Jørgensen, Susana Borrás, Morten Kelstrup, Derek Beach, Henrik Plaschke og Kennet Lynggaard. Det blev oplyst, at DSE var blevet registreret som frivillig forening og havde fået et cvr. Nr. 31 09 36 78 med adresse på CBS. Der blev udvekslet en del information om igangværende og planlagte EU undervisnings- og forskningsaktiviteter på de forskellige institutter.¹³¹

Næste bestyrelsesmøde fandt sted den 29. august i Århus. Til stede var Knud Erik Jørgensen, Susana Borrás, Derek Beach, Henrik Plaschke, Kennet Lynggaard og Dorte Martinsen. Som sædvanligt blev der udvekslet diverse informationer om EU-relaterede aktiviteter i Danmark og udlandet.¹³²

DSEs årlige konference i 2008 fandt sted på Institut for Statskundskab, Københavns Universitet, den 9. oktober. Emnet var ”Danmark i Resultaternes Europa”. Morten Kelstrup og Dorte Sindbjerg Martinsen var hovedansvarlige for arrangementet. Som sædvanlig var der ”call for papers”. Deltagerne blev budt velkommen af formand Susana Borrás og leder af Center for Europæisk Politik, KU, Marlene Wind. Der var ”keynote” tale ved Professor Gerda Falkner, som blev kommenteret af professor Jørgen Grønnegaard Christensen, professor Peter Pagh og lektor Dorte Martinsen. Der var følgende workshops:

1. Danmarks Historie i de Europæiske Fællesskaber, ledet af lektor Karl-Christian Lammers, Saxo Instituttet, KU
2. Folkeafstemninger, EU-holdninger og demokrati i EU, ledet af Derek Beach, Statskundskab, Aarhus Universitet
3. EU’s policyområder, ledet af professor Peter Nedergaard, Statskundskab, KU

---

¹²⁸ Referat, Christilla Roederer-Rynning arkiv.

¹²⁹ Foreløbigt program, Christilla Roederer-Rynning arkiv.

¹³⁰ Referat, Borrás arkiv.

¹³¹ Referat, Borrás arkiv.

¹³² Referat, Borrás arkiv.

4. EU som aktør i international politik, ledet af professor Knud Erik Jørgensen, Statskundskab, Aarhus Universitet
5. Governanceformer i EU, ledet af lektor Susana Borrás, Centre for Business and Politics, CBS
6. EU's institutioner: Lederskab og udvikling, ledet af Ph.D. studerende Caroline Grøn, Statskundskab, KU.¹³³

En liste over arbejdsgrupperne indeholder 26 papers.

Der var generalforsamling efterfølgende ved samme lejlighed den 9. oktober 2008. Grundet sygdom var formanden ikke til stede. Nyvalgt til bestyrelsen blev Ulla Neergaard, CBS, Søren Dosenrode, Aalborg Universitet, Rens van Münster, SDU og Rebecca Adler-Nissen, KU. Morten Kelstrup havde valgt at træde ud af bestyrelsen. Christilla Roederer-Rynning ønskede ikke at fortsætte som sekretær. Posten blev overtaget af Rens van Münster.¹³⁴ Christilla fortsatte dog som medlem af bestyrelsen.

Box 6: Susanna Borrás' Description of activities ECSA-Denmark 2007-8

General Description of ECSA-Denmark

The Danish Society for European Studies (Dansk Selskab for Europaforskning, DSE) ECSA- Denmark was created in 1976 with the intention of inspiring and supporting the discussion about the developments in Europe.

ECSA-Denmark has two official goals. Firstly, it promotes research and teaching in all aspects of European cooperation – administrative, political, legal, economic, and social. These are mainly centred in the study of the European Union, but other organisations and relations are studied too. Secondly, ECSA-Denmark promotes the cooperation between its members and other associations with similar objectives, both in Denmark and abroad. ECSA-Denmark has 11 institutional members, which are different departments from all Danish universities and public research organisations teaching and conducting research in the fields of interest of ECSA-Denmark mentioned above. Apart from these institutional memberships, ECSA-Denmark has individual members. There are actually more than 100 members of ECSA-Denmark, either through institutional or individual membership.

ECSA-Denmark economic resources are based on membership fees alone. ECSA-Denmark does not receive any form of public support and is a politically and financially independent association.

ECSA-Denmark organises meetings and workshops, among them, ECSA-Denmark annual conference, where all members are invited.

ECSA-Denmark is member of a large international network about European studies research, namely, The European Community Studies Association (ECSA), which is an umbrella organisation of national ECSA organisations. This network provides useful information about Europe and European studies research and teaching.

Description of activities in 2008

The main activity of ECSA-Denmark is its annual conference. This year the conference was held in Copenhagen on October 9th 2008. The conference was arranged by the Center of European Politics, at the University of Copenhagen. A total of 80 researchers participated actively in the conference. The keynote speaker was Prof. Gerda Falkner, who discussed the topic: "Denmark, the usual complier?" Three discussants commented upon the keynote speech. This was followed by two parallel sessions of 5 simultaneous working groups, where 26 original research papers were presented and discussed, either in Danish or in English. The annual conference concluded with a general assembly of ECSA-Denmark members.

¹³³ Program, Borrás arkiv.

¹³⁴ Referat, Borrás arkiv.

ECSA-Denmark other activities include the constant exchange of information regarding the institutional members' own activities, workshops and seminars about European studies' research; and the distribution of similar information from other international sources. In this way, ECSA-Denmark works both as a platform and as a network for exchanging information about activities.

Kilde: Borrás arkiv

Første bestyrelsesmøde i 2009 fandt sted den 27. februar på CBS. Til stede var Susana Borrás, Dorthe Martinsen, Rens van Munster, Ulla Neergaard, Christilla Roederer-Rynning, Søren von Dosenrode, Derek Beach, Henrik Plaschke og Kenneth Lynggaard. Der var beretninger fra formand og kasserer og det næste årsmøde i Ålborg blev omtalt. Dertil kom udveksling af diverse information, inklusive fra Ulla Neergaard (Juridisk Institut, CBS), der meddelte at hun havde fået et professorat i EU og markedsret ved KU. Rens van Münster havde overtaget ansvaret for hjemmesiden.¹³⁵

En medlemsliste (distributionsliste) fra marts 2009 havde 121 navne med emails.

Årsmødet fandt sted den 28.-29. oktober 2009, arrangeret af Center for Comparative Integration Studies (CCIS) på Aalborg Universitet. Hovedtaler var Alex Warleigh-Lack, Brunel University og UACES formand, der talte over emnet "Comparative Regional Integration Theory – State of the Art". Som sædvanlig var der 'Call for papers'. Følgende workshops blev annonceret:

1. The EU and Public Administration, ledet af Dorte Martinsen og Caroline Grøn, KU
2. External relations of the EU, ledet af Jens Ladefoged, KU
3. Europæiske Forfatninger i kontekst, ledet af Michael Herslund, CBS
4. Regional Integration Theory and European Integration Theory, ledet af Søren Dosenrode og Wolfgang Zank, Aalborg Universitet
5. Political economy (Lisabon, ØMU, Det indre Marked, etc.), ledet af Susana Borrás, CBS
6. Køn, ligestilling og jura, ledet af Anette Borchorst, Aalborg Universitet, og Lisbeth Christoffersen, RUC
7. EU Policy-Making, ledet af Kennet Lynggaard, RUC, og Peter Nedergaard, KU.¹³⁶

Der var dernæst generalforsamling, 28. oktober 2009, på Aalborg Universitet. Formanden nævnte, at DSE havde fået fire nye institutionelle medlemmer, der alle tydede på et mere tværfagligt DSE. Peter Nedergaard blev indstillet og valgt til bestyrelsen.¹³⁷

Bestyrelsesmødet fulgte så den 29. oktober på Aalborg Universitet. Til stede var Susana Borrás, Søren von Dosenrode, Ann-Christina L. Knudsen, Christilla Roederer Rynning, Knud Erik Jørgensen og Peter Nedergaard. Det var uvist om sidste års beslutning om at 2010 årsmødet skulle afholdes på Dansk Institut for Internationale Studier stadig var en mulighed. Dansk Selskab for Statskundskab (DSS) havde forespurgt, om DSE var interesseret i at holde årsmøde i forbindelse med DSS' årsmøde. Det blev besluttet, at det var man ikke interesseret i: "Problematikken var især omkring muligheden for at DSE – og dermed dansk forskning om EU – ville blive opfattet som en ren statskundskabsforetagende, og at det nemt kunne arbejde imod idéen om DSE som en tværfaglig forening".¹³⁸

¹³⁵ Referat, Borrás arkiv.

¹³⁶ Årsmødeindkaldelse, Borrás arkiv.

¹³⁷ Referat, Borrás arkiv.

¹³⁸ Referat, Borrás arkiv.

I 2010 fandt det første bestyrelsesmøde sted på Syddansk Universitet den 17. marts. Til stede var Susana Borrás, Knud Erik Jørgensen, Christilla Roederer-Rynning, Rebecca Adler-Nissen og Sevie Chatzopoulou som suppleant for Kennet Lynggaard. Det var nu bekræftet at årsmøde 2010 ville finde sted på DIIS i København. Rollefordelingen blandt bestyrelsens medlemmer blev diskuteret.¹³⁹

Årsmødet fandt så sted den 1. oktober. I Call for Papers blev formålet formuleret således:

”Ratificeringen af Lissabontraktaten har medført en række institutionelle forandringer, som har til formål at gøre samarbejdet imellem de 27 stater mere effektivt, sammenhængende og synligt. Ratificeringen af Lissabontraktaten er i høj grad en erkendelse af, at europæisk integration i dag påvirker hele kontinentet. Samtidigt har EU påtaget sig en aktiv rolle andre steder i verden. Hvad end det gælder den finansielle krise, forholdet til Rusland, menneskerettigheder eller bekæmpelsen af pirateri, er det tydeligt, at EU ikke længere blot koncentrerer sig om sin egen udvikling, men også engagerer sig i globaliseringen.

Årsmødet i 2010 har til formål at fremme en videnskabelig udveksling af de administrative, juridiske, politiske, sociale og økonomiske udfordringer EU står overfor i dag. Til årsmøderne inviteres generelt en international anerkendt forsker til at stimulere debatten omkring et særligt europæisk tema. I år er vi stolte af at kunne præsentere Professor Richard Whitman som vores hovedtaler. Richard Whitman er professor ved Bath University og formand for University Association for Contemporary European Studies. Han har igennem mange år forsket i EU som international aktør og normative magt. Og det er netop dette emne, han vil tale om til årsmødet”.¹⁴⁰

2010 årsmødets workshops var følgende:

1. The EU as a Normative Power: Capabilities, Challenges and Gaps, ledet af Pertti Joenniemi, DIIS
2. Innovations in EU Governance, ledet af Caroline de la Porte, SDU
3. Europeanization in Theory and Practice, ledet af Cristilla Roederer-Rynning, SDU
4. The EU and International Relations, ledet af Knud Erik Jørgensen, AU
5. National Players and European Integration, ledet af Peter Nedergaard, KU
6. What Kind of Beast? Probing the European Court of Justice, ledet af Thomas Gammeltoft-Hansen, DIIS.¹⁴¹

Der var ca. 20 bidragsydere til disse workshops, inklusive Hjalte Rasmussen om ”The Hermetic EU Court” til det sidst nævnte.

Efterfølgende var der generalforsamling den 1. oktober 2010, hvor man bl.a. glædede sig over, at det gik bedre med tværfagligheden, end der havde været flere økonomer og jurister med på årskonferencen. Knud Erik Jørgensen meddelte, at han havde valgt at træde tilbage fra bestyrelsen. Som led i bestræbelserne på at styrke tværfagligheden blev Svend Erik Hougaard

---

¹³⁹ Referat, Borrás arkiv.

¹⁴⁰ Call for Papers, Borrás arkiv.

¹⁴¹ Program, Borrás arkiv.

Jensen, økonomiprofessor på CBS, indstillet til bestyrelsen, hvilket blev godkendt af generalforsamlingen.¹⁴² Generalforsamlingen blev fulgt af et bestyrelsesmøde, hvor følgende var til stede: Susana Borrás, Christilla Roederer-Rynning, Henrik Plaschke, Dorte Martinsen, Rens van Munster, Derek Beach, Peter Nedergaard samt Sevie Chatzopoulou som suppleant for Kennet Lynggaard.¹⁴³

Næste bestyrelsesmøde fandt sted på CBS den 11. februar 2010. Til stede var Ulla Neergaard, Svnd Erik Hougaard Jensen, Christilla Roederer-Rynning, Sevasti Chatzopoulou (suppleant for Kennet Lynggaard) og Susana Borrás. Susana Borrás informerede bestyrelsen om hendes beslutning om at træde tilbage efter det kommende bestyrelsesmøde. DSE's årsmøde for 2011 var nu berammet til den 30. september ved SDU i Odense.¹⁴⁴

Box 7: Brev fra Susana Borrás til bestyrelsens medlemmer februar 2011

Emne: Jeg træder tilbage som formand for DSE

Til alle bestyrelsesmedlemmer i DSE

Kære alle,

Ved vores sidste bestyrelsesmøde d. 11. ds. orienterede jeg bestyrelsen om, at jeg ønsker at træde tilbage som formand for DSE. Det er vist ikke første gang jeg har varslet dette, men nu har jeg besluttet mig at træde tilbage med virkning fra det næste bestyrelsesmøde, der skal holdes inden starten af maj.

Der skal derfor vælges en ny formand.

Jeg har været formand for DSE i mere end 5 år, og det har været 5 gode og lærerige år for mig. Det har været en fornøjelse at samarbejde med en engageret og positiv bestyrelse. Men nu er tiden inde til at overdrage formandsskabet til andre hænder.

Det er også meget tilfredsstillende at se, at DSE idag står økonomisk bedre, og at foreningen er aktiv på forskningsscenen i Danmark. DSE har løbende kontakt med andre lignende organisationer i udlandet og til både ECSA og UACES. DSEs årsmøde er et af de vigtigste og bredeste EU forskningsarrangementer i Danmark, og det kan samle forskere fra alle danske universiteter, der præsenterer deres løbende forskning om Europæisk integration.

Jeg mener, at DSE har en meget vigtig funktion som samlingspunkt, der kan medvirke til at øge synligheden og bidrage til udveksling af forskningsresultater inden for dette felt. Selvom forskningsmiljøet i Danmark ikke er særlig stort, så er de Danske EU-forskere meget synlige på den internationale scene.

¹⁴² Referat, Borrás arkiv.

¹⁴³ Referat, Borrás arkiv.

¹⁴⁴ Referat, Borrás arkiv.

Jeg vil gerne fortsætte mit engagement i DSE som menigt medlem af bestyrelsen, og jeg håber at vi også fremover alle vil have et godt og kollegialt samarbejde i bestyrelsen.

Kilde: Susana Borrás arkiv.

Næste bestyrelsesmøde fandt sted på CBS den 3. maj 2011. Til stede var Susana Borrás, Dorte Martinsen, Derek Beach, Ann-Christina Lauring Knudsen, Kennet Lynggaard, Peter Nedergaard, Ulla Neergaard, Svend Erik Hougaard, Ian Manners, Søren von Dosenrode, Henrik Plaschke og Annika Bergman-Rosamond (suppleant for Rens van Munster). På mødet blev Derek Beach valgt til ny formand. Man diskuterede det forstående årsmøde i Odense samt muligheden af at uddele et "honorary membership". Ideen om at udsende et newsletter to gange om året blev også nævnt.¹⁴⁵

Årsmødet fandt så sted den 30. september 2011 på Institut for Statskundskab i Odense, organiseret lokalt af Christilla Roederer Rynning og Niels Lachmann, SDU. Hovedtaler var professor Berthold Rittberger fra Mannheim universitet, der talte over emnet "Institutionalizing representative democracy in the EU: the case of the European Parliament". Dagen før var professor Finn Laursen Dalhousie University, Halifax, Canada, inviteret til at lede et PhD workshop, hvor otte PhD studerende fra danske universiteter deltog. Selve årsmødet var som sædvanligt delt op på sektioner med paper-fremlæggelse. Det drejede sig om følgende:

1. The EU as a global actor, ledet af Annika Bergman Rosamond, DIIS, Ian Manners, RUC, of Fabrizio Tassinari, DIIS
2. Democratization of the EU, ledet af Ann-Christina Lauring Knudsen, AU, og Christilla Roederer-Rynning, SDU
3. Regulation and governance in the EU, ledet af Kennet Lynggaard, RUC
4. Reform policies and politics in the post-financial crisis context, ledet af Caroline de la Porto, SDU
5. The EU post-Lisbon, ledet af Søren von Dosenrode, Aalborg universitet
6. Methodological issues in the study of the EU, ledet af Derek Beach, Aarhus Universitet
7. Law, politics and public administration in the EU, ledet af Dorte Sindbjerg Martinsen, KU, og Ulla Neergaard, KU.

Der blev fremlagt tæt på 40 papers. Der var godt 50 deltagere. Under mødet var der også et roundtable om "The EU in Denmark: The 2012 Danish Presidency and the Media", modereret af Arjen van Dalen, SDU.¹⁴⁶

Under mødet blev Professor Finn Laursen tildelt et æresmedlemskab "for hans vigtige og vedvarende bidrag til Europaforskning i Danmark".¹⁴⁷

Nyhedsbrevet fra november 2011 giver følgende liste over bestyrelsens medlemmer: Derek Beach, Dorte Sindbjerg Martinsen, Henrik Plaschke, Ann-Christina Knudsen, Annika Bergman-Rosamond, Christilla Roederer-Rynning, Ian Manners, Peter Nedergaard, Rebecca Adler-Nissen, Susana Borrás, Svend Erik Hougaard Jensen, Søren Dosenrode, Ulla Neergaard og Kennet Lynggaard.¹⁴⁸

¹⁴⁵ Referat, Borrás arkiv.

¹⁴⁶ Diverse dokumenter, Borrás arkiv.

¹⁴⁷ Danish European Studies Association Newsletter, November 2011, p. 1.

¹⁴⁸ Borrás arkiv.

Et bestyrelsesmøde fandt sted den 2. marts 2012 på Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet. Til stede var Derek Beach, Ulla Holm, Henrik Plaschke, Kennet Lynggaard og Ann-Christina L. Knudsen. DSE havde nu været uden en sekretær i et helt år og der var ikke blevet lavet referat af det sidste møde. Der var også problemer med at få hjemmesiden til at fungere optimalt.¹⁴⁹

Et nyt bestyrelsesmøde fandt sted den 11. juni 2012 på Institut for Statskundskab i København. Til stede var Derek Beach, Ulla Neergaard, Henrik Plaschke, Angela Bourne (substitut for Kennet Lynggaard), Søren Dosenrode, Dorte Martinsen, Peter Nedergaard, Rebecca Adler-Nissen, Susana Borrás og Sanne Brasch Kristensen (PhD repræsentant).¹⁵⁰

Der blev indkaldt til generalforsamling den 27.-28. september 2012 på Institut for Statskundskab, København. Det blev besluttet at tildele professor Nikolaj Petersen, Aarhus Universitet, et æresmedlemskab.¹⁵¹

DSE's Newsletter april 2012 indeholdt Call for Papers for årskonferencen 2012, der skulle finde sted i København på Institut for Statskundskab den 27.-28. september. Professor Mark A. Pollack, Temple University, Philadelphia, USA, var inviteret som keynote speaker.¹⁵²

[Mangler i øvrigt info re. Årskonference i 2012]

Et bestyrelsesmøde fandt sted den 21. marts 2013 i Odense. Til stede var Henrik Plaschke, Christilla Roederer-Rynning, Sanne Brasch Kristensen, Sevasti Chatzopoulou, Angela Bourne, Derek Beach og Majka Holm. Derek Beach informerede bestyrelsen om, at han ønskede at træde tilbage som formand. Christilla Roederer-Rynning blev valgt som ny formand, og Derek blev takket for sit arbejde for DSE. Bestyrelsens fremtidige sammensætning blev diskuteret. Angela Bourne indvilgede i at spørge Laura Horn, Roskilde Universitet, om hun var villig til at træde ind. Det blev oplyst, at Ulla Holm ville træde ud af bestyrelsen og blive afløst af Cecilie Felicia Stokholm Banke. Sanne Brasch ville også træde tilbage, så en ny PhD repræsentant skulle findes. Christilla ville spørge Mette Buskjær Christensen om hun var interesseret.

Det blev på bestyrelsesmødet oplyst, at den årlige konference ville finde sted på Roskilde Universitet, den 26.-27. september 2013, med emnet "A European Spring? Critical junctures and transitions in the EU".¹⁵³

Ifølge programmet var Professor Kalypso Nicolaïdis, Oxford University, keynote speaker over emnet "European Awakening? Why our future is in a democratic union". Der var følgende paneler:

1. Europe's New Global Challenges (I), ledet af Niklas Olsen
2. Eurocrisis and Collective Responsibility, ledet af Laura Horn
3. Theorizing the EU as a Global Actor, ledet af Laust Schouenborg
4. Institutions and Actors in the EU Decision-Making process, ledet af Angela Bourne
5. Europe's New Global Challenges (II), ledet af Ben Rosamond
6. Democracy in European Variable Geometry, ledet af Christilla Roederer-Rynning
7. Neighbours and Borders: the EU and the Outside World, ledet af Michael Kluth

¹⁴⁹ Referat, Christilla Roederer-Rynning arkiv.

¹⁵⁰ Referat, Christilla Roederer-Rynning arkiv.

¹⁵¹ Referat, Christilla Roederer-Rynning arkiv.

¹⁵² Eget arkiv.

¹⁵³ Referat, Christilla Roederer-Rynning arkiv.

8. The EU's Public Agenda and the Parliamentarization of EU Politics, ledet af Sevasti Chatzopoulou
9. Democracy and Mobilisation in the European Transnational Space, ledet af Kennet Lynggaard
10. Participatory Governance and Civil Society Advocacy in EU, ledet af Sara Kalm
11. After the Crisis? Consequences and Challenges, ledet af Jesper Jespersen¹⁵⁴

Elleve paneler, det må vist være foreløbig rekord. Bemærk også en del nye navne, der tydede på en fornyelse i foreningen.

Den årlige generalforsamling fandt sted ved samme lejlighed, den 26.-27. september 2013.

Følgende trådte ud af bestyrelsen: Derek Beach, Kennet Lynggaard, Susana Borrás og Ulla Holm.

Følgende nye medlemmer kom med i bestyrelsen: Rasmus Bruun Pedersen (AU), Angela Bourne (RUC), Janine Leschke (CBS), Cecilie Felicia Stokholm Banke (DIIS) og Laura Horn (RUC). Man diskuterede bl.a. foreningens kommunikationsstrategi.¹⁵⁵

Et bestyrelsesmøde fandt sted den 27. november 2013 på SDU i Odense. Til stede var Angela Bourne, Søren Dosenrode, Cecilie Felicia Stokholm Banke, Rasmus Brun Pedersen, Christilla Roederer-Rynning og Mads Dagnis Jensen. Man udvekslede diverse information, foretog en evaluering af 2013 årskonferencen, og det blev nævnt at 2014 konferencen ville finde sted i Århus.¹⁵⁶

I 2014 var der bestyrelsesmøde på CBS den 7. marts. Til stede var Rasmus Brun Pedersen, Christilla Roederer-Rynning, Dorte Sindbjerg Martinsen, Janine Leschke, Sevasti Chatzopoulou, Mette Bødskov, Cecilie Felicia Stokholm Bankke og Ulla Neergaard. Det blev nævnt, at keynote speaker på årskonference i Århus ville være ambassadør Michael Zilmer-Johns og det blev besluttet at Morten Kelstrup ville blive tildelt et æresmedlemskab for hans bidrag til dansk EU forskning.¹⁵⁷

Et mini-bestyrelsesmøde fandt sted via Skype den 15. maj 2014. Deltagerne var Christilla Roederer-Rynning, Angela Bourne, Janine Leschke og Rasmus Brun Pedersen. Emnerne var årskonferencen, website og arbejdsdeling i bestyrelsen. Det blev oplyst at der på det tidspunkt var over 30 paperforslag og otte deltagere i særlig event for PhD studerende. Det blev også oplyst at Henrik Plaschke ønskede at træde ud af bestyrelsen. Det betød, at en ny kasserer måtte findes. Mads Dagnis Jensen blev forslået.¹⁵⁸

Emnet for årskonferencen i Århus den 25.26. september 2014 var "One Europe – Common Foreign Political Challenges?" Keynote speaker was ambassadør Michael Zilmer-Johns fra Udenrigsministeriet of særlig rådgiver for EU's Udenrigstjeneste (EEAS). Der var også organiseret en rundborde diskussion om resultaterne af EP valget og den danske folkeafstemning om Patent-Domstolen, hvor deltagerne var Rune Slothuus, Aarhus Universitet, Derek Beach, Aarhus Universitet og Christian Elmelund Præstekær, SDU. En afsluttende tale blev holdt af professor

¹⁵⁴ Program, eget arkiv.

¹⁵⁵ Minutes, Christilla Roederer-Rynning arkiv.

¹⁵⁶ Referat, Christilla Roederer-Rynning arkiv.

¹⁵⁷ Minutes, Christilla Roederer-Rynning arkiv.

¹⁵⁸ Referat, Christilla Roederer-Rynning arkiv.

Justin Greenwood, University of Aberdeen, der også bidrog til arbejds-sessionen for PhD studerende. Der var paneller om følgende emner:

1. Public administration perspectives on the EU, ledet af Jens Blom-Hansen, AU
2. Another Theory is Possible, ledet af Ian Manners, KU
3. Parliamentarization of EU politics: horizontal and vertical dimensions, ledet af Mette Buskjær Christensen, SDU
4. EU's external relations and foreign policy, ledet af Derek Beach, AU
5. Understanding EU actorness today: the role of crisis on the division between EU's internal and external actions and practices, ledet af Tamara Hoch Jovanovic og Sanne Brasch Kristensen, RUC
6. Small States and the EU, ledet af Rasmus Brun Pedersen, AU
7. Political Communication in the EU, ledet af Chiara Valentini, DIIS
8. Understanding Europeanization and minority rights: from external conditionality to internal actions and practices, ledet af Angela Bourne and Tamara Hoch Jovanovic, RUC
9. EU governance and its member states, ledet af Sevasti Chatzopoulou, RUC
10. Trade politics and external relations, ledet af Finn Laursen SDU
11. EU foreign policy, ledet af Bruno Olivera og Åsne Kalland, AU.

Det var så også ved denne lejlighed Morten Kelstrup blev tildelt et æresmedlemskab af DSE.¹⁵⁹ Han kvitterede med interessant tale om EU forskning i Danmark i de senere år.

På DSE's generalforsamling den 26. september 2014 fortsatte følgende medlemmer i bestyrelsen: Christilla Roederer-Rynning (formand), Rasmus Bruun Pedersen, AU, Angela Bourne, RUC, Janine Leschke, CBS, Cecilie Felicia Stokholm Banke, DIIS, Ann-Christina Lauring Knudsen, AU, Peter Nedergaard, KU, Rebecca Adler-Nissen, KU, Mette Buskjær Christensen, SDU (PhD repræsentant), Sevasti Chatzopoulou, RUC, Søren von Dosenrode, AAU, og Ulla Neergaard, KU. Nye medlemmer blev Mads Dagnis Jensen, RUC (kasserer), Alf Jonas Henrik Hermansson, KU og Poul Erik Flyvholm Jørgensen, AU. Følgende forlod bestyrelsen: Dorte Sindbjerg Martinsen, KU, Laura Horn, RUC og Henrik Plaschke, AAU.¹⁶⁰

Et bestyrelsesmøde fandt sted i Odense på SDU den 26. november 2014. Tilsted var Christilla Roederer-Rynning, Henrik Alf Jonas Hermansson, Mads Dagnis Jensen, Manuele Citi (stedfortræder for Janine Leschke), Mette Buskjær Christensen og Sarah Hoffmann Nielsen (web og email liste administrator). Man planlagde nu næste årskonferencen til at finde sted på CBS den 1.-2. oktober 2015. Man diskuterede også planlægning af 40. års jubilæum i 2016 og sammensatte en task force bestående af Henrik Hermansson, Sevasti Chatzopoulou, Cecilie Banke, Morten Kelstrup og Finn Laursen. Det blev besluttet at DSE i fremtiden kun ville have en website på engelsk. DSEs bidrag til ECSA World Newsletter ville falde sammen med 40. års fødselsdagen. Det bekræftedes at Mads Dagnis Jensen var foreningens nye kasserer.¹⁶¹

Der var et bestyrelsesmøde den 16. marts 2015 på Roskilde Universitet. Ifølge dagsordenen skulle man især drøfte efterårets årsmøde på CBS og DSE's 40 års fødselsdag i 2016.

---

¹⁵⁹ Preliminary program, Christilla Roederer-Rynning arkiv, samt egen deltagelse.

¹⁶⁰ Dokument, Christilla Roederer-Rynning arkiv.

¹⁶¹ Minutes, Christilla Roederer-Rynning arkiv.

[Referat mangler]

Der var et Skype bestyrelsesmøde den 20. maj 2015. Følgende deltog: Mads Dagnis Jensen, Rasmus Brun Pedersen, Mette Buskjær Christensen, Fabrizio Tassinari, Manuele Citi og Christilla Roederer-Rynning. De samme emner var oppe. Det blev oplyst at 45 paper forslag til årskonferencen var blevet modtaget. Vedrørende DSE's 40-års jubilæum blev følgende organisationsudvalg nedsat: Fabrizio Tassinari, Henrik Hermansson, Sevie Chatzopoulou, Finn Laursen (honorary member), Morten Kelstrup (honorary member) og Brigitte Leucht (nyt medlem). Det blev foreslået, at konferencen skulle starte med en halv dag med festtaler og lignende, dernæst en hel akademisk dag, muligvis med deltagelse fra de nordiske søsterorganisationer, og endelig en halv dags offentlig policy del, der kunne finde sted enten i Udenrigsministeriet eller på DIIS.¹⁶²

Årskonferencen fandt sted på CBS den 1.-2. oktober 2015. Emnet var "The EU beyond the crisis: learning from the past, preparing for new global challenges". Keynote speaker var professor Fabio Franchino, Milano Universitet og næste formand for European Political Science Association (EPSA).

Der var følgende paneler:

1. EU and the Member States, ledet af Dorte Sindbjerg Martinsen, KU
2. European Labour Markets in Crisis: Perspectives on Atypical Employment, ledet af IgorGUardiancich, SDU
3. Symbols and Myths of European Integration, ledet af Ian Manners, KU
4. Current Challenges of Parliamentary Actors in the EU, ledet af Mette Buskjær Christensen, SDU
5. European External Relations after Lisbon, ledet af Cecilie Felicia Stokholm Banke, DIIS
6. The Governance of EMU: Financial Regulation and Fiscal Rules, ledet af Manuele Citi, CBS
7. EU Economic Governance: Alternative Perspectives, ledet af Eleni Tsingou, CBS
8. European Labour Market and Social Policy, ledet af Janine Leschke, CBS
9. Social Movements' Mobilization Beyond the State as a Response to Authority, ledet af Sevasti Chatzopoulou og Angela Bourne, RUC
10. Dimensions of Trans-National Policy-making, ledet af Len Seabrooke, CBS
11. EU Neighbourhood Policy and Responsibility to Protect, ledet af Fabrizio Tassinari, DIIS
12. Multi-Level Governance and Redefinition of Policy Competences, Ledet af Henrik Alf Jonas Hermansson, KU
13. Writing the Rules of 21st Century Trade: The EU and the New Trade Bilateralism, ledet af Jens Ladefoged Mortensen, KU
14. Attitudes Towards EU Integration, Sine Nørholm Just, CBS

Panelerne havde fra to til fire papers. Der var ca. 54 deltagere.¹⁶³

Der var efterfølgende generalforsamling 2. oktober 2015. I sin formandsberetning sagde Christilla Roderer-Rynning, at årskonferencen havde være "stimulating and congenial". Hun takkede Janine Leschke og Manuele Citi for det organisatoriske arbejde i forbindelse med konferencen. Mads

---

¹⁶² Referat, Christilla Roederer-Rynning arkiv.

¹⁶³ Program, eget arkiv.

Dagnis Jensen rapporterede om økonomien, der var god og stabil. DSE havde nu 11 institutionelle medlemmer, der årligt bidrager med kontingent på 2000 kr. hver. Vedrørende næste års 40-års fødselsdag rapporterede Henrik Hermansson, KU (formand for taskforce) og Fabrizio Tassinari, DIIS. Der udspandt sig en diskussion om arrangementet. Det blev foreslået, at emnet skulle være "Renationalization of EU Politics?" Invitationer skulle gå ud til søsterorganisationer gennem ECSA World. Finn Laursen påtog sig at være redaktør for festskriftet.¹⁶⁴ Festskriftet blev dog siden opgivet (eller måske udskudt).

---

¹⁶⁴ Referat, Christilla Roederer Rynning arkiv.

Appendix 1:

Medlemmer af DSE's bestyrelse, 1976-1998

Navn	1976	1979	1986	1991	1994	1996	1998
Erling Bjøl	x						
Troels Fink	x	x					
Dorte Frandsen							x
Karsten Hagel-Sørensen	x						
Peter Hansen	x						
Hans-Henrik Holm				x	x	x	
Jørgen Hornemann		x	x				
Kristian Hvidt	x	x	x				
Ib Martin Jarvad				x	x	x	
Jesper Jespersen				x			
Morten Kelstrup						x	x
Kurt Klaudi Klausen				x	x	x	
Mikael F. Kluth							x
Finn Laursen						x(*)	x
Mogens N. Pedersen		x	x				
Thomas Pedersen							x
Nikolaj Petersen			x	x	x	x	
Henrik Plaschke						x	x
Hjalte Rasmussen	x	x	x	x	x	x	
Tove Lise Schou				x			
Carsten Lehmann Sørensen		x					
Niels Thygesen	x	x	x	x	x	x	x
Staffan Zetterholm					x		
Finn Østrup						x	x

Kilde: Sammensat af forfatteren på basis af DSE's nyhedsbrev og diverse arkivmateriale.

(*) Tilforordnet medlem

Appendix 2:

Medlemmer af DSE bestyrelse, 1998-2008

	1998	2000	2002	2004	2005	2006	2008
Rebecca Adler-Nissen							x
Derek Beach				x	x	x	x
Susanne Borrás		x	x	x	x	x	x
Søren Dosenrode							x
Dorte Frandsen	x						
Lykke Friis		x					
Jan Guldager					x		
Jens Henrik Haahr	x	x	x				
Jørn Drud Hansen				x			
Ulla Holm		x	x	x	x		
Knud Erik Jørgensen			x	x	x	x	x
Morten Kelstrup	x	x	x	x	x	x	
Mikael F. Kluth		x	x	x	x		
Ann-Christina Lauring Knudsen					x	x	x
Finn Laursen	x	x	x				
Kennet Lynggaard						x	x
Ian Manners						x	x
Dorte Martinsen				x	x	x	x
Torsten Borring Olesen		x	x				
Thomas Pedersen	x	x					
Henrik Plaschke		x	x	x	x	x	x
Christilla Roederer-Rynning					x	x	x
Sten Rynning				x	x		
Catharina Sørensen						x	x
Niels Thygesen	x	x	x				
Finn Østrup	x						
Rens van Münster							x
Marlene Wind		x	x				

Kilde: Sammensat af forfatteren på basis af diverse arkivmateriale, især fra Morten Kelstrup og Susana Borrás.

Appendix 3:

Medlemmer af DSE bestyrelse, 2008-2015

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 ?	2015
Rebecca Adler-Nissen	x	x	x	x	x	x	x	x
Cecilie Felicia Stokholm Banke						x	x	
Derek Beach	x	x	x	x	x			
Susanne Borrás	x	x	x	x	x			
Angela Bourne						x	x	x
Sevasti (Sevie) Chatzopoulou						x	x	x
Mette Buskjær Christensen							x	x
Søren von Dosenrode	x	x	x	x	x	x	x	x
Alf Jonas Henrik Hermansson							x	x
Ulla Holm					x			
Laura Horn						x		
Mads Christian Dagnis Jensen						x	x	x
Svend Erik Hougaard Jensen				x	x			
Knud Erik Jørgensen	x	x	x	x				
Poul Erik Flyvholm Jørgensen							x	
Ann-Christina Lauring Knudsen	x	x	x	x	x	x	x	
Sanne Brasch Kristensen					x	x		
Janine Leschke						x	x	x
Kennet Lynggaard	x	x	x	x	x			
Ian Manners	x	x	x	x	x	x		
Dorte Sindbjerg Martinsen	x	x	x	x	x	x		
Peter Nedergaard			x	x	x	x	x	x
Ulla Neergaard	x	x	x	x	x	x	x	x
Rasmus Brun Pedersen						x	x	x
Henrik Plaschke	x	x	x	x	x			
Christilla Roederer-Rynning	x	x	x	x	x	x	x	x
Catharina Sørensen	x	x						
Fabrizio Tassinari								x
Rens van Munster	x	x	x	x				

Kilde: Sammensat af forfatteren på basis af diverse arkivalier, for 2008-11 især fra Susana Borrás, og for 2012 især fra Derek Beach og for de seneste år især fra Christilla Roederer-Rynning.